

LIGJ

Nr.9263, date 29.7.2004

PER RATIFIKIMIN E "KONVENTES SE STOKHOLMIT "PER NDOTESIT ORGANIKE
TE QENDRUESHEM""

Ne mbështetje te neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 te Kushtetutës, me propozimin e Këshillit te Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet "Konventa e Stokholmit "Për ndotësit organike te qëndrueshëm"".

Neni 2

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4292, date 2.8.2004 te Presidentit te Republikës se Shqipërisë, Alfred Moisiu

KONVENTA E STOKHOLMIT MBI NDOTESIT ORGANIKE TE QENDRUESHEM

A. Hyrje

Palët ne ketë Konvente,

Duke ditur se ndotësit organike te qëndrueshëm kane veti toksike, i rezistojnë degradimit, akumulohen biologjikisht dhe transportohen përmes ajrit, ujit dhe specieve shtegtare, neper kufijtë ndërkombëtare dhe depozitohen larg nga vendi qe i çliron ata, kur akumulohen ne ekosistemet tokësore dhe ujore,

te ndërgjegjshëm për problemet shëndetësore, veçanërisht ne vendet ne zhvillim, qe rezultojnë nga ekspozimi lokal ndaj ndotësve organike, te qëndrueshëm, veçanërisht ndikimet te gratë dhe, përmes tyre, te brezat e ardhshëm,

duke pranuar se ekosistemet arktike dhe komunitetet vendase janë veçanërisht ne rrezik për shkak te shtimit biologjik te ndotësve organik te qëndrueshëm dhe se infektimi i ushqimeve te tyre tradicionale është një çështje e shëndetit publik,

te ndërgjegjshëm për nevojën e një veprimi global mbi ndotësit organike, te qëndrueshëm, *duke mbajtur nder mend* vendimin 19/13 C te 7 shkurtit 1997 te Këshillit Drejtues te

Programit për Mjedisin te Kombeve te Bashkuara për te filluar veprimin ndërkombëtar për ruajtjen e shëndetit te njerëzve dhe mjedisin nëpërmjet masave te cilat do te reduktojnë dhe eliminojnë përhapjet dhe shkarkimet e ndotësve organike te qëndrueshëm,

duke rikujtuar nenet përkatëse te konventave ndërkombëtare ne lidhje me mjedisin, veçanërisht Konventën e Roterdamit mbi procedurën e miratimit te njoftuar paraprakisht për kimikate dhe pesticide te rrezikshme te caktuara ne tregtinë ndërkombëtare dhe Konventën e Baselit mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare te mbeturinave te rrezikshme dhe asgjësimin e tyre, duke përfshirë edhe marrëveshjet rajonale te zhvilluara brenda kuadrit te nenit 11 te saj, *duke rikujtuar* gjithashtu nenet përkatëse te Deklaratës se Rio de Zhanejros mbi Mjedisin

dhe Zhvillimin dhe Axhenden 21,
duke pranuar se masat paraprake janë shqetësim i te gjitha palëve dhe mishërohen brenda Konventës,
duke ditur se kjo Konvente dhe marrëveshje te tjera ndërkombëtare ne fushën e tregtisë dhe te mjedisit mbështesin njëra-tjetrën ne mënyre reciproke,
duke riafirmuar se ne përputhje me Kartën e Kombeve te Bashkuara parimet e ligjit ndërkombëtar, shtetet kane te drejtën e tyre sovrane për te shfrytëzuar burimet e veta ne zbatim te politikave te veta te mjedisit dhe te zhvillimit dhe përgjegjësinë për te garantuar se aktivitetet brenda juridiksionit ose nen kontrollin e tyre nuk i shkaktojnë dëme mjedisit te shteteve te tjera ose te zonave përtej kufijve te juridiksionit kombëtar,
duke marre parasysh rrethanat dhe kërkesat e veçanta te vendeve ne zhvillim, ne veçanti te atyre me pak te zhvilluar midis tyre dhe te vendeve me ekonomi ne tranzicion, veçanërisht nevoja për te forcuar kapacitetet e tyre kombëtare për administrimin e kimikateve, duke përfshirë transferimin e teknologjisë, sigurimin e asistencës financiare dhe teknike dhe nxitjen e bashkëpunimit midis Palëve,
duke pasur parasysh Programin e Veprimit për Zhvillim te Qëndrueshëm te shteteve te vegjël ne zhvillim, te adoptuar ne Barbados me 6 maj 1994,
duke vene ne dukje kapacitetet respektive te vendeve te zhvilluara dhe atyre ne zhvillim, si dhe përgjegjësitë e përbashkëta, por te diferencuara te shteteve, siç përcaktohet ne parimin 7 te Deklaratës se Rios mbi Mjedisin dhe Zhvillimin,
duke e ditur kontributin e rëndësishëm qe mund te japin sektori privat dhe organizatat joqeveritare ne reduktimin dhe eliminimin e përhapjes dhe shkarkimit te ndotësve organike te qëndrueshëm,
duke nënvizuar rëndësin qe ka marrja e përgjegjësisë nga prodhuesit e ndotësve organike te qëndrueshëm për reduktimin e efekteve te kundërta te shkaktuara nga produktet e tyre dhe për t'i dhënë informacion përdoruesve, qeverive dhe publikut mbi vetitë e rrezikshme te atyre kimikateve,
te ndërgjegjshëm për nevojën e marrjes se masave për te parandaluar efektet e kundërta te shkaktuar nga ndotësit organike te qëndrueshëm ne te gjitha fazat e jetëgjatësisë se tyre,
duke riafirmuar parimin 16 te Deklaratës se Rios mbi mjedisin dhe zhvillimin, i cili përcakton se autoritetet kombëtare duhet te përpiqen te nxisin mbulimin e kostos për mjedisin brenda vendit dhe përdorimin e instrumenteve ekonomike, duke pasur parasysh metodën qe subjekti qe shkakton ndotjen, ne parim, duhet te përballojë koston e ndotjes, ne lidhje me interesin publik dhe pa shtrembëruar tregtinë dhe investimet ndërkombëtare,
duke inkurajuar palët, qe nuk kane skema rregulluese dhe vlerësimi për pesticidet dhe kimikatet, te zhvillojnë skema te tilla,
duke ditur rëndësin e zhvillimit dhe te përdorimit te proceseve dhe kimikateve ambientalisht te shëndosha,
te vendosur për te mbrojtur shëndetin e njeriut dhe mjedisin nga ndikimet e dëmshme te ndotësve organike te qëndrueshëm,
kane rene dakord si me poshtë:

B. Objektivi

Duke pasur parasysh metodën e masave paraprake te përcaktuara ne parimin 15 te Deklaratës se Rios mbi mjedisin dhe zhvillimin, objektivi i kësaj Konvente është te mbroje shëndetin e njeriut dhe mjedisin nga ndotësit organike te qëndrueshëm.

C. Përkufizime

Për qëllimet e kësaj Konvente:

a) "Pale" do te thotë shtet ose organizate rajonale e integritit ekonomik qe ka parapëlqyer te lidhet me këtë Konvente dhe për te cilën Konventa është ne fuqi.

b) "Organizate rajonale e integritit ekonomik" do të thotë një organizate e përbëre nga shtete sovraane të një rajoni të dhënë, të cilës shtetet anëtare të saj i kanë dhënë kompetencë të lidhjeve me çështjet që rregullohen nga kjo Konventë dhe që është autorizuar si duhet, në përputhje me procedurat e brendshme të saj, për të nënshkruar, ratifikuar, pranuar, aprovuar dhe për t'u bashkuar me këtë Konventë.

c) "Palët prezente dhe votimi" do të thotë palët e pranishme dhe që hedhin një votë pro ose kundër.

D. Masat për të reduktuar ose eliminuar shkarkimin e ndotësve organike të qëndrueshëm Prodhimi i paramenduar dhe përdorimi

1. Çdo pale:

a) do të ndalojë ose marrë masa ligjore dhe administrative të nevojshme për të eliminuar:

i) prodhimin dhe përdorimin e kimikateve të listës në shtojcën A, duke iu nënshtruar

kushteve të kësaj shtojce dhe

ii) importimin dhe eksportimin e kimikateve të listës në shtojcën A, në përputhje me kushtet e paragrafit 1 bis të nenit D;

b) do të kufizojë prodhimin dhe përdorimin e kimikateve të listës B, në përputhje me kushtet në atë shtojcë.

1 bis. Çdo pale duhet të marrë masa për të siguruar:

a) që një kimikat i listës në shtojcën A ose B të importohet vetëm:

i) me qëllim asgjësimin ambientalisht të pastër të tyre ose

ii) për një përdorim ose qëllim, i cili lejohet për atë Pale sipas shtojcës A ose B;

b) që një kimikat i listës në shtojcën A, për çdo prodhim ose përdorim të të cilit një përjashtim i veçantë është në fuqi, ose një kimikat i listës në shtojcën B për çdo prodhim ose përdorim të të cilit një përjashtim i veçantë ose qëllim i pranueshëm është në fuqi, duke marrë parasysh kushtet përkatëse në instrumentet ekzistuese të pranimit të njoftuara paraprakisht, eksportohet vetëm:

i) me qëllim asgjësimin ambientalisht të pastër të tyre;

ii) të një pale, e cila lejohet të përdorë atë kimikat sipas shtojcës A ose shtojcës B; ose

iii) të një shteti jo pale i kësaj Konvente, i cili ka paraqitur një certifikatë vjetore të pala eksportuese. Një certifikatë e tillë duhet të specifikojë përdorimin e paramenduar të kimikatit dhe të përfshijë një deklaratë se, lidhur me atë kimikat, shteti importues angazhohet:

a) të mbrojë shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, duke marrë masa të nevojshme për të minimizuar ose parandaluar shkarkimin e ndotësve;

b) të veprojë në përputhje me kushtet e paragrafit 4 të nenit D; dhe

c. të veprojë në përputhje, kur është e përshtatshme, me kushtet e paragrafit 2 pjesa II-të shtojcës B.

Certifikimi do të përfshijë gjithashtu çdo dokumentacion mbështetës përkatës, si legjislacioni, instrumentet rregulluese ose direktivat administrative dhe politike. Pala eksportuese do të transmetojë certifikimin të sekretariatit brenda gjashtë ditëve pas marrjes.

c) Që një kimikat i listës në shtojcën A, për çdo prodhim ose përdorim të të cilit nuk ka më përjashtim të veçantë në fuqi për çdo pale, nuk eksportohet nga ajo Pale veçse për qëllime të asgjësimit ambientalisht të pastër.

d) Për qëllimet e këtij paragrafi, termi "Shtet jo Pale në këtë Konventë" do të përfshijë, lidhur me një kimikat të veçantë, një shtet ose organizatë rajonale e integritit ekonomik, që nuk ka rënë dakord të lidhet me Konventën lidhur me atë kimikat.

2 bis. Çdo pale që ka një ose më shumë skema rregulluese dhe vlerësimi për pesticidet ose kimikatet e reja industriale, do të marrë masa me qëllim parandalimin e prodhimit dhe të përdorimit të pesticideve të reja dhe kimikateve industriale të reja të cilat, duke marrë në konsideratë kriteret e paragrafit 1 të shtojcës D, shfaqin karakteristikat e ndotësve organike të qëndrueshëm.

2 ter çdo pale qe ka një ose me shume skema rregulluese dhe vlerësimi për pesticidet ose kimikatet e reja industriale, kur është e përshtatshme, do te marre ne konsiderate kriteret e paragrafit 1 te shtojcës D kur bëhen vlerësimet e pesticideve ose kimikateve industriale aktualisht ne përdorim.

5. Me përjashtim te rasteve kur përcaktohet ndryshe ne ketë Konvente, paragrafët 1 dhe 1 bis nuk aplikohen për sasitë e kimikateve qe përdoren për pune kërkimore ne shkalle laboratorit ose si standard referimi.

6. Çdo pale qe ka një përjashtim te veçante ne përputhje me shtojcën A ose një përjashtim te veçante a një qëllim te pranueshëm ne përputhje me shtojcën B, do te marre masat përkatëse për te siguruar qe çdo prodhim ose përdorim, sipas çdo përjashtimi ose qëllimi, kryhet ne një mënyre qe parandalon ose minimizon ekspozimin e njeriut dhe shkarkimin ne mjedis. Për përdorimet e përjashtuara ose qëllimet e pranueshme qe përfshijnë shkarkimin e paramenduar ne mjedis, sipas kushteve te përdorimit normal, një shkarkim i tille do te jete ne shkallen minimale te nevojshme, duke marre parasysh çdo standard dhe direktive te zbatueshme. Prodhimi jo i paramenduar

Çdo Pale, minimalisht, do te marre masat e mëposhtme për te reduktuar shkarkimet e përgjithshme qe rrjedhin nga burimet antropogjenë te çdo kimikati te listës ne shtojcën C, me qëllim vazhdimin e minimizimit dhe, kur është e mundshme, eliminimin përfundimtar te tyre:

a) Te zhvilloje një plan veprimi ose, kur është e përshtatshme, një plan veprimi rajonal ose nenrajonal brenda dy viteve nga data e hyrjes ne fuqi te kësaj Konvente për te, dhe me pas ta zbatoje si pjese te planit te zbatimit te specifikuar ne nenin qe shërben për te identifikuar, karakterizuar dhe adresuar shkarkimin e kimikateve te listës ne shtojcën C dhe për te lehtësuar zbatimin e pikave (b) deri (e). Plani i veprimit do te përfshijë elementet e mëposhtme:

i) Një vlerësim i shkarkimeve aktuale dhe te projektuara, duke përfshirë zhvillimin dhe ruajtjen e inventarëve te burimeve dhe vlerësimet e shkarkimeve, duke marre ne konsiderate kategoritë e burimeve te identifikuar ne shtojcën C;

ii) Një vlerësim i efikasitetit te ligjeve dhe politikave te palës qe lidhet me administrimin (menaxhimin e shkarkimeve te tilla.).

iii) Strategjitë për te plotësuar detyrimet e këtij paragrafi, duke marre parasysh vlerësimet ne (i) dhe (ii);

iv) Hapa për te nxitur arsimimin dhe trajnimin lidhur me këto strategji;

v) Një rishikim çdo pese vjet i atyre strategjive dhe i suksesit te tyre ne plotësimin e detyrimeve te këtij paragrafi; rishikime te tilla do te përfshihen ne raportet e dorëzuara ne pajtim me nenin L;

vi) Një grafik për zbatimin e planit te veprimit duke përfshirë strategjitë dhe masat e identifikuar atje;

b) Te nxisë zbatimin e masave praktike dhe te mundshme ne dispozicion qe mund te realizojnë ne mënyre te shpejte një nivel realist dhe kuptimplote te reduktimit te shkarkimit ose eliminimin e burimit;

c) Te nxisë zhvillimin dhe, kur e gjykon te arsyeshme, te kërkoje përdorimin e materialeve, produkteve dhe proceseve zëvendësuese ose te modifikuara për te parandaluar formimin dhe shkarkimin e kimikateve te listës ne shtojcën C, duke marre ne konsiderate direktivën e përgjithshme mbi masat e parandalimit dhe te reduktimit te shkarkimit ne shtojcën C dhe direktivat qe duhen adoptuar nga vendimi i konferencës se palëve;

d) Te nxisë dhe, ne përputhje me afatet e zbatimit te planit te vet te veprimit, te kërkoje përdorimin e teknikave me te mira te mundshme për burimet e reja brenda kategorive te burimeve qe një Pale ka identifikuar si garantuese te veprimit te tille ne planin e tij te veprimit, duke u përqendruar ne mënyre te veçante te kategoritë e burimeve te identifikuar ne pjesën II te shtojcës C. Kërkesa për te përdorur teknikat me te mira ne dispozicion për

burimet e reja ne kategoritë e listës ne pjesën II te asaj shtojce do te ndahen ne faza sa me shpejt qe te jete praktike, por jo me vone se katër vjet pas hyrjes ne fuqi te Konventës për palën. Për kategoritë e identifikuar, palët do te nxisin përdorimin e praktikave mjedisore me te mira. Kur aplikojnë teknika me te mira ne dispozicion dhe praktikat mjedisore me te mira, palët duhet te marrin ne konsiderate direktivën e përgjithshme mbi masat e parandalimit dhe te reduktimit, shkarkimit ne atë shtojce dhe direktivat mbi teknikat me te mira ne dispozicion, dhe praktikat mjedisore me te mira qe duhen adoptuar nga vendimi i konferencës se palëve;

e) Te nxisë, ne përputhje me planin e vet te veprimit, përdorimin e teknikave me te mira ne dispozicion dhe praktikave mjedisore me te mira:

i) Për burimet ekzistuese, brenda kategorive te listës ne pjesën II dhe brenda kategorive te tilla si ato te pjesës III te shtojcës C; dhe

ii) Për burimet e reja, brenda kategorive te burimeve si ato te listës ne pjesën III te shtojcës C, te cilave një Pale nuk i është adresuar sipas nënparagrafit (d). Për aplikimin e teknikave me te mira ne dispozicion dhe praktikave mjedisore me te mira, palët duhet te marrin ne konsiderate direktivën e përgjithshme mbi masat e parandalimit dhe te reduktimit te shkarkimit ne atë shtojce, dhe direktivat mbi teknikat me te mira ne dispozicion dhe praktikat mjedisore me te mira qe duhen adoptuar nga vendimi i konferencës se palëve;

Për qëllimet e këtij paragrafi dhe shtojcës C:

i) "Teknikat me te mira ne dispozicion" do te thotë fazat me efektive dhe me te përparuar ne zhvillimin e aktiviteteve dhe metodat e tyre te veprimit, te cilat tregojnë përshtatshmërinë praktike te teknikave te veçanta për sigurimin ne parim te bazës për kufizimet e shkarkimit qe shërbejnë për te parandaluar dhe, ku ajo nuk është e praktikueshme, përgjithësisht për te reduktuar shkarkimet e kimikateve te listës ne pjesën (i) te shtojcës C dhe ndikimi i tyre mbi mjedisin ne tërësi. Lidhur me këtë:

ii) "Teknikat" përfshijnë si teknologjinë e përdorur, edhe mënyrën ne te cilën është projektuar, ndërtuar, mirëmbajtur, funksionojë instalimi;

iii) "Ne dispozicion" do te thotë ato teknika qe janë te lejueshme për operatorin dhe qe janë te zhvilluara ne një shkalle qe lejon zbatimin ne sektorin industrial përkatës sipas kushteve te qëndrueshme ekonomikisht dhe teknikisht, duke marre parasysh kostot dhe avantazhet;

iv) "Me i mire" do te thotë me efektiv ne arritjen e një niveli te përgjithshëm te larte te mbrojtjes se mjedisit ne tërësi;

v) "Praktika mjedisore me te mira" do te thotë aplikimi i kombinimit me te përshtatshëm te masave dhe strategjive te kontrollit te mjedisit;

vi) "Burim i ri" do te thotë çdo burim nga i cili fillon ndërtimi ose modifikimi i rëndësishëm te paktën një vit pas datës se:

a) hyrjes ne fuqi te kësaj Konvente për palët e interesuara; ose

b) hyrjes ne fuqi për palët e interesuara te një amendamenti te shtojcës C, ku burimi iu nënshtrohet kushteve te kësaj Konvente vetëm ne saje te këtij amendamenti.

f bis) Vlerat kufi te shkarkimit ose standardet e kryerjes mund te përdoren nga një pale për te plotësuar angazhimet e saj për teknikat me te mira ne dispozicion sipas këtij paragrafi.

Grumbujt dhe mbeturinat

4. Për te siguruar qe grumbujt përbëhen ose përmbajnë kimikate te listës ne shtojcat A ose B dhe mbeturinat, duke përfshirë produktet dhe artikujt pas kthimit te tyre ne mbeturina, përbëhen, përmbajnë ose infektohen nga një kimikat i listës ne shtojcat A, B ose C administrohen ne mënyre qe te mbrojnë shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, çdo pale:

a) do te zhvilloje strategjitë përkatëse për te identifikuar:

i) grumbujt qe përbëhen ose përmbajnë kimikate te listës ne shtojcat A ose B;

ii) produktet dhe artikujt ne përdorim dhe mbeturinat qe përbëhen, përmbajnë apo identifkohen nga një kimikat i listës ne shtojcat A, B ose C;

b) do të identifikojë, deri në shkallën me praktike, grumbujt që përbëhen ose përmbajnë kimikate të listës në shtojcat A ose B mbi bazën e strategjive që iu referuam në nënparagrafin (a);

c) do të administrojë grumbujt, si të jetë e përshtatshme, në mënyre të sigurt dhe ambientalisht të pastër. Grumbujt e kimikateve të listës në shtojcat A ose B, pasi ato nuk lejohet të përdoren me sipas çdo përjashtimi të veçantë a qëllimi të pranueshëm të specifikuar në shtojcën A ose çdo përjashtimi a qëllimi të pranueshëm të specifikuar në Shtojcën B, përveç grumbujve që lejohen të eksportohen sipas paragrafit 1 bis të nenit D, do të gjykohen si mbeturina dhe do të administrohen sipas nënparagrafit (d);

d) do të marrë masat përkatëse në mënyre që mbeturina të tilla, duke përfshirë produktet dhe artikujt pas kthimit në mbeturina:

i) do të trajtohen, do të grumbullohen, transportohen dhe do të ruhen në mënyre ambientalisht të pastër;

ii) do të asgjësohen në mënyre të tilla që përmbajtja e ndotësit organik të qëndrueshëm shkatërrohet ose transformohet krejtësisht në mënyre që ato nuk shfaqin karakteristikat e ndotësve organike të qëndrueshëm, ose ndryshe asgjësohen në mënyre ambientalisht të pastër kur shkatërrimi ose transformimi i pakthyeshëm nuk paraqet opsionin ambientalisht të preferueshëm ose kur përmbajtja me ndotës organike të qëndrueshëm është e ulët, duke pasur parasysh ligjet ndërkombëtare, standardet dhe direktivat, ku përfshihen edhe ato që mund të zhvillohen në pajtim me paragrafin 4 bis dhe regjimet përkatëse globale dhe rajonale që rregullojnë administrimin e mbeturinave të rrezikshme;

iii) nuk lejohet t'i nënshtrohen operacioneve të shkatërrimit që mund të çojnë në përmirësim, riciklim, riaftësim, përdorim të drejtpërdrejtë ose përdorime alternative të ndotësve organike të qëndrueshëm;

iv) nuk transportohen neper kufijtë ndërkombëtare pa marrë parasysh rregullat, standardet dhe direktivat ndërkombëtare;

e) përpiqen të zhvillojnë strategjitë përkatëse për identifikimin e vendeve të infektuara nga kimikate të listës në shtojcat A, B dhe C; në qoftë se ndërmerret një veprim për ndreqjen e atyre vendeve, ai duhet të kryhet në mënyre ambientalisht të pastër.

4 bis. Konferenca e palëve do të bashkëpunojë ngushte me organet përkatëse të Konventës së Baselit mbi lëvizjen ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimin e tyre *inter alia*:

i) për të vendosur nivelet e shkatërrimit dhe të transformimit të pakthyeshëm të nevojshme për të siguruar që karakteristikat e ndotësve organike të qëndrueshëm siç specifikohet në paragrafin 1 të shtojcës D nuk shfaqen;

ii) për të përcaktuar ato që ata i konsiderojnë se janë metodat që përbejnë shkatërrimin ambientalisht të pastër referuar si me sipër; dhe

iii) për të punuar për të vendosur, siç është e përshtatshme, nivelet e përqendrimit të kimikateve të listës në shtojcat A, B dhe C, me qëllim që të përcaktohet përmbajtja e ulët e ndotësve organike të qëndrueshëm referuar në (d)(ii) të paragrafit 4.

R bis. Regjistër i përjashtimeve të veçanta

Është krijuar për këtë një regjistër, me qëllim identifikimin e palëve që kanë përjashtime të veçanta në listat në shtojcat A ose B. Ai nuk do të identifikojë palët që përdorin kushtet në shtojcat A ose B që mund të ushtrohen nga të gjitha palët. Regjistri do të mbahet nga sekretariati dhe do të jetë në dispozicion të publikut.

2. Regjistri do të përfshijë:

a) Një listë të llojeve të përjashtimeve të veçanta të rinxjerra nga shtojcat A dhe B;

b) Një listë të palëve që kanë një përjashtim të veçantë sipas shtojcave A dhe B; dhe

c) Një listë të datave të skadencës për çdo përjashtim të veçantë të regjistruar.

3. Çdo shtet, pasi behet pale, me anë të një njoftimi me shkrim në sekretariat, mund të

regjistrohet për një ose me shumë lloje të përjashtimeve të veçanta të listës së shtojcave A dhe B.

4. Në qoftë se nuk tregohet një datë me e hershme në regjistër nga një palë, ose bëhet një shtyrje e afatit në pajtim me paragrafin 7, të gjitha regjistrimet e përjashtimeve të veçanta do të skadojnë pesë vjet pas datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente lidhur me një kimikat të veçantë.

5. Në mbledhjen e saj të parë, konferenca e palëve do të vendosë mbi procesin e rishikimit për hyrjet në regjistër.

6. Për rishikimit të një hyrjeje, pala e interesuar do të dorëzojë një raport në sekretariat për të justifikuar nevojën e vazhdueshme për regjistrimin e atij përjashtimi. Raporti do të qarkullojë nga Sekretariati të të gjitha palët. Rishikimi i një regjistrimi do të kryhet mbi bazën e informacionit në dispozicion. Pas kësaj konferenca e palëve mund të bejë rekomandime të tilla palëve të interesuara, siç e gjykon të përshtatshme.

7. Konferenca e palëve, me kërkesë të palës së interesuar, mund të vendosë shtyrjen e datës së skadencës së një përjashtimi të veçantë për një periudhë deri në pesë vjet. Në marrjen e vendimit, konferenca e palëve do të marrë parasysh rrethanat specifike të palëve-vende në zhvillim dhe të palëve me ekonomi në tranzicion.

8. Një palë mund të tërheqë në çdo kohë një hyrje nga regjistri për një përjashtim të veçantë pas njoftimit me shkrim të sekretariatit. Tërheqja do të hyjë në fuqi në datën e specifikuar në njoftim.

9. Kur nuk ka më palë të regjistruara për një lloj të veçantë përjashtimi të veçantë nuk mund të bëhen regjistrime të reja në lidhje me të.

E. Planet e zbatimit

1. Çdo palë:

a) do të zhvillojë dhe do të përpiqet të zbatojë një plan për zbatimin e detyrimeve të veta sipas Konventës;

b) do të transmetojë planin e vet të zbatimit në konferencën e palëve brenda dy vjetëve nga data në të cilën kjo Konvente hyn në fuqi për të; dhe

c) do të rishikojë dhe do të përmirësojë, kur është e përshtatshme, planin e zbatimit mbi baza periodike dhe në një mënyrë që të jetë specifike për vendimin e konferencës së palëve

2. Palët do të bashkëpunojnë drejtpërdrejt ose nëpërmjet organizatave globale, rajonale dhe nenrajonale, kur është e përshtatshme, dhe do të konsultohen me aktorët pjesëmarrës kombëtarë, duke përfshirë grupet e grave dhe grupet e përfshira në shëndetin e fëmijëve, me qëllim që të lehtësohet zhvillimi, zbatimi dhe përmirësimi i planeve të zbatimit të tyre.

3. Palët do të përpiqen të shfrytëzojnë dhe, ku është e përshtatshme, të përcaktojnë mjetet për të integruar planet kombëtarë të zbatimit për ndotësit organikë, të qëndrueshëm në strategjitë e zhvillimit të qëndrueshëm, kur është e përshtatshme.

F. Lista e kimikateve në shtojcat A, B dhe C

1. Një palë mund të dorëzojë një propozim të sekretariatit për futjen e një kimikati në listën e shtojcave A, B dhe/ose C. Propozimi do të përmbajë informacionin e specifikuar në shtojcën D. Në zhvillimin e një propozimi, një palë mund të ndihmohet nga palët e tjera dhe/ose nga sekretariati.

2. Sekretariati do të verifikojë nëse propozimi përmban informacionin e specifikuar në shtojcën D. Në qoftë se sekretariati është i kënaqur që propozimi përmban informacionin e specifikuar, ai do t'ia dorëzojë atë Komitetit të Rishikimit të Ndotësve Organikë të Qëndrueshëm.

3. Komiteti do të shqyrtojë propozimin dhe do të zbatojë kriteret e ndarjes të specifikuar në shtojcën D në një mënyrë fleksibile dhe transparente, duke marrë në konsideratë të gjithë informacionin e dhënë në mënyrë integruese dhe të ekuilibruar.

3 bis. Në qoftë se Komiteti vendos që:

a) janë plotësuar kriteret e ndarjes, nëpërmjet sekretariatit, ta vere propozimin dhe vlerësimin e Komitetit ne dispozicion te te gjitha palëve dhe vëzhguesve dhe do t'i ftoje ata te dorëzojnë informacionin e specifikuar ne shtojcën E ose

b) nuk janë plotësuar kriteret e ndarjes, ai, nëpërmjet sekretariatit, do te njoftoje te gjitha palët dhe vëzhguesit dhe do ta vere propozimin dhe vlerësimin e Komitetit ne dispozicion te te gjitha palëve dhe propozimi lihet mënjanë.

3 ter. Çdo pale mund te dorëzojë përsëri te Komiteti një propozim qe është lënë mënjanë prej tij ne pajtim me paragrafin 3 bis. Ridorezimi mund te përfshijë çdo shqetësim te palës, si dhe justifikimin për shqyrtim shtese nga Komiteti. Ne qofte se, duke ndjekur këtë procedure, Komiteti përsëri e le mënjanë këtë propozim, pala mund te sfidoje vendimin e Komitetit dhe konferenca e palëve do te shqyrtoje çështjen ne sesionin tjetër te saj. Konferenca e palëve mund te vendose, bazuar ne kriteret e ndarjes ne shtojcën D, dhe te marre parasysh vlerësimin e Komitetit dhe çdo informacion tjetër te dhënë nga çdo pale ose vëzhgues, qe propozimi duhet te vazhdoje.

4. Kur Komiteti ka vendosur qe kriteret e ndarjes janë plotësuar ose konferenca e palëve ka vendosur qe propozimi duhet te vazhdoje, Komiteti do te shqyrtoje me tej propozimin, duke marre parasysh çdo informacion tjetër te marre dhe do te përgatisë një projektprofil te rrezikut ne përputhje me shtojcën E. Ai, nëpërmjet sekretariatit, do ta vere draftin ne dispozicion te te gjitha palëve dhe vëzhguesve, do te grumbulloje komentet teknike prej tyre dhe, duke marre parasysh ato komente, do te plotësojë profilin e rrezikut.

5. Ne qofte se, mbi bazën e profilit te rrezikut te kryer ne përputhje me shtojcën E, Komiteti vendos qe:

a) kimikati ka mundësi qe, si rezultat i transportit ne hapësira te mëdha mjedisore, te çoje ne efekte mjaft te dëmshme për shëndetin e njeriut dhe mjedisin sa qe justifikon veprimin global, kështu qe propozimi do te veproje. Mungesa e qartësisë se plote shkencore nuk do te pengojë qe propozimi te veproje. Komiteti, nëpërmjet sekretariatit, do te kërkoje informacion nga te gjitha palët dhe vëzhguesit lidhur me konsideratat qe specifikohen ne shtojcën F.

Pastaj ai do te përgatisë një vlerësim te administrimit te rrezikut qe përfshin analizën e masave te mundshme te kontrollit për kimikatin ne përputhje me atë shtojcë; ose

b) nëse propozimi nuk do te veproje, ai, nëpërmjet sekretariatit, do te vere profilin e rrezikut ne dispozicion te te gjitha palëve dhe vëzhguesve dhe e le propozimin mënjanë.

6 bis. Për çdo propozim te lënë mënjanë ne pajtim me paragrafin 6, një pale mund te kërkoje qe konferenca e palëve te konsiderojë udhëzimin e Komitetit për te kërkuar informacion shtese nga pala propozuese dhe palët e tjera gjate një periudhe qe te mos e kaloje vitin. Pas asaj periudhe dhe mbi bazën e çdo informacioni te marre, Komiteti do te rikonsiderojë propozimin ne pajtim me paragrafin 4 për t'u vendosur me përparësi nga, konferenca e palëve. Ne qofte se, duke ndjekur këtë procedure, Komiteti përsëri e le mënjanë propozimin, pala mund ta sfidoje vendimin e Komitetit dhe konferenca e palëve do te konsiderojë çështjen ne sesionin tjetër. Konferenca e palëve mund te vendose, bazuar ne profilin e rrezikut te përgatitur ne pajtim me shtojcën E dhe duke marre parasysh vlerësimin e Komitetit dhe çdo informacion tjetër te dhënë nga çdo pale ose vëzhgues, qe propozimi duhet te vazhdoje. Ne qofte se konferenca e palëve do te vendose qe propozimi do te vazhdoje, Komiteti atehere do te përgatisë një vlerësim te administrimit te rrezikut.

7. Komiteti, bazuar ne profilin e rrezikut te referuar ne paragrafin 4 dhe vlerësimin e profilit te rrezikut te referuar ne paragrafin 5, do te rekomandoje nëse kimikati do te konsiderohet nga konferenca e palëve për t'u futur ne listën e shtojcave A, B dhe/ose D. Konferenca e palëve, duke marre parasysh rekomandimet e Komitetit, duke përfshirë çdo pasiguri shkencore, do te vendose, ne mënyre parandaluese, nëse te futet ne liste kimikati dhe do te specifikojë masat e kontrollit qe lidhen me te, ne shtojcat A, B dhe/ose C.

G. Shkëmbimi i informacionit

1. Çdo pale do të lehtësojë ose ndërmarrë shkëmbimin e informacionit përkatës për:
 - a) reduktimin ose eliminimin e prodhimit, përdorimit dhe shkarkimit të ndotësve organikë të qëndrueshëm dhe
 - b) alternativat e ndotësve organikë të qëndrueshëm, duke përfshirë informacionin lidhur me rreziqet e tyre, si dhe me kostot e tyre ekonomike dhe sociale.
2. Palët do të shkëmbejnë informacionin e referuar në paragrafin 1, drejtpërdrejt ose nëpërmjet sekretariatit.
3. Çdo pale do të caktojë pikat qendrore kombëtare për shkëmbimin e informacionit të tillë.
4. Sekretariati do të shërbejë si mekanizëm rregullues për informacionin mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm, duke përfshirë informacionin e siguruar nga palët, organizatat ndërqeveritare dhe organizatat joqeveritare.
5. Për qëllime të kësaj Konvente, informacioni mbi shëndetin dhe sigurinë e njerëzve dhe mjedisit nuk do të konsiderohet si konfidencial. Palët që shkëmbejnë informacione të tjera në pajtim me këtë Konventë do të ruajnë çdo informacion konfidencial, siç bien dakord midis tyre.

H. Informimi, ndërgjegjësimi dhe edukimi i publikut

1. Çdo pale, brenda kapaciteteve të veta, do të nxisë dhe ndihmojë:
 - a) ndërgjegjësimin midis politikaneve dhe vendimmarrësve të vetë lidhur me ndotësit organikë të qëndrueshëm;
 - b) dhënien e publikut të gjithë informacionit në dispozicion mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm, duke marrë parasysh paragrafin 5 të nenit G;
 - c) zhvillimin dhe zbatimin, veçanërisht për gratë, fëmijët dhe të paarsimuarit, të programeve për ndërgjegjësimin publik dhe të edukimit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm, si dhe mbi efektet e tyre për shëndetin dhe mjedisin dhe mbi alternativat e tyre.
 - d) pjesëmarrjen e publikut në adresimin ndaj ndotësve organikë të qëndrueshëm dhe efektet e tyre për shëndetin dhe mjedisin dhe në zhvillimin e përgjigjeve të përshtatshme, duke përfshirë mundësitë për sigurimin e inputeve në nivel kombëtar lidhur me zbatimin e kësaj Konvente;
 - (e) trajnimin e punëtorëve, shkencëtarëve, edukatorëve dhe personelit teknik e drejtues;
 - (f) zhvillimin dhe shkëmbimin e materialeve edukative të ndërgjegjësimin publik në nivelet kombëtare dhe ndërkombëtare;
 - g) zhvillimin dhe zbatimin e programeve të edukimit dhe trajnimit në nivelet kombëtare dhe ndërkombëtare.
2. Çdo pale, brenda kapaciteteve të veta, do të sigurojë që publiku të ketë mundësi për të marrë informacionin publik referuar në paragrafin 1 dhe që informacioni të jete i kohëve të fundit.
3. Çdo pale, brenda kapaciteteve të veta, do të inkurajojë industrinë dhe përdoruesit profesioniste të nxisin dhe të ndihmojnë sigurimin e informacionit referuar në paragrafin 1 në nivel kombëtar dhe, si të jete e përshtatshme, në nivelet nënrajonale, rajonale dhe globale.
4. Në sigurimin e informacionit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm dhe alternativat e tyre, palët mund të përdorin flete me të dhëna sigurimi, raporte, masmedian dhe mjete të tjera të komunikimit dhe mund të ngrenë qendra informimi në nivelet rajonale dhe kombëtare.
5. Çdo pale duhet të japë konsiderata ndaj mekanizmave të zhvillimit, si p.sh. regjistrat e shkarkimit dhe transferimit të ndotësve, për grumbullimin dhe shpërndarjen e informacionit mbi vlerësimet e sasive të kimikateve të listës në shtojcat A, B ose C që çlirohen ose shkatërrohen.

I. Kërkimet, zhvillimi dhe monitorimi

Palët, brenda kapaciteteve të tyre, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, do të inkurajojnë

dhe ndërmarrin kërkimet përkatëse, zhvillimin, monitorimin dhe bashkëpunimin lidhur me ndotësit organike të qëndrueshëm, alternativat e tyre dhe lidhur me ndotësit organike të qëndrueshëm të ardhshëm, të përfshirë në:

- a) burimet dhe shkarkimet e tyre në mjedis;
- b) prezenca, nivelet dhe tendencat të njerëzimit dhe në mjedis;
- c) transportin në mjedis, fatin dhe transformimin;
- d) efektet mbi shëndetin e njerëzve dhe mjedisin;
- e) ndikimet social-ekonomike dhe kulturore;
- f) reduktimin e shkarkimit dhe/ose eliminimin;
- g) metodologjitë e harmonizuara për bërjen e inventarëve të burimeve gjeneruese dhe teknikat analitike për matjen e ndotësve të çliruar.

2. Në ndërmarrjen e veprimit sipas paragrafit 1, palët, brenda kapaciteteve të tyre:

- a) do të mbështesin dhe zhvillojnë me tej programet, rrjetet dhe organizatat ndërkombëtare me qëllim përcaktimin, kryerjen, vlerësimin dhe financimin e kërkimeve, grumbullimin e të dhënave dhe monitorimin, duke marrë parasysh nevojën për të minimizuar dublimin e përpjekjes;
- b) do të mbështesin përpjekjet kombëtare dhe ndërkombëtare për të forcuar aftësitë kombëtare të kërkimeve shkencore dhe teknike, veçanërisht në vendet në zhvillim dhe vendet me ekonomi në tranzicion dhe të nxisë futjen dhe shkëmbimin e të dhënave dhe analizave;
- c) do të marrin parasysh shqetësimet dhe nevojat, veçanërisht në fushën e burimeve financiare dhe teknike të vendeve në zhvillim dhe vendeve me ekonomi në tranzicion dhe do të bashkëpunojë në përmirësimin e kapaciteteve të tyre për të marrë pjesë në përpjekje referuar në nënparagrafët (a) dhe (b);
- d) do të ndërmarrin punë kërkimore të përshtatshme për të lehtësuar efektet e ndotësve organik të qëndrueshëm mbi shëndetin riprodhues;
- e) do të bëjnë që rezultatet e aktiviteteve të tyre kërkimore, të zhvillimit dhe të monitorimit referuar në këtë paragraf të jenë të hapura për publikun në kohën e duhur dhe në mënyrë të rregullt;
- f) do të inkurajojnë dhe të ndërmarrin bashkëpunimin lidhur me magazinimin dhe ruajtjen e informacionit të nxjerre nga kërkimet, zhvillimi dhe monitorimi.

J. Asistenca teknike

1. Palët e dine që dhënia e asistencës përkatëse dhe në kohën e duhur, në përgjigje të kërkesave nga palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion, është thelbësore për zbatimin e suksesshëm të kësaj Konvente.
2. Palët do të bashkëpunojnë për të siguruar asistencën përkatëse dhe në kohën e duhur për palët-vende në zhvillim dhe për ato me ekonomi në tranzicion, për t'i ndihmuar ato, duke marrë parasysh nevojat e tyre të veçanta, për të zhvilluar dhe forcuar kapacitetin e tyre për zbatimin e detyrimeve sipas kësaj Konvente.
3. Lidhur me këtë asistenca teknike që duhet të jepet nga palët-vende të zhvilluara dhe palët e tjera në përputhje me kapacitetet e tyre, do të përfshijë, si të jete e përshtatshme dhe si të kenë rene dakord reciprokisht, asistencë teknike për ndërtimin e kapacitetit lidhur me zbatimin e detyrimeve sipas kësaj Konvente. Udhëzime të tjera, në këtë aspekt, do të sigurohen nga konferenca e palëve.
4. Palët do të bëjnë marrëveshje, përkatësisht, për sigurimin e asistencës teknike dhe nxitjen e transferimit të teknologjisë të palët-vende në zhvillim dhe në ato me ekonomi në tranzicion lidhur me zbatimin e kësaj Konvente. Këto marrëveshje do të përfshijnë qendrat rajonale dhe nënrajonale për ndërtimin e kapacitetit dhe për transferimin e teknologjisë për të ndihmuar palët-vende në zhvillim dhe palët me ekonomi në tranzicion të përmbushin detyrimet sipas kësaj Konvente. Udhëzime të tjera, në këtë aspekt, do të sigurohen nga konferenca e palëve.

5. Palët, ne kontekstin e këtij neni, do të marrin parasysh plotësisht nevojat specifike dhe situatën e veçante të vendeve me pak të zhvilluara dhe të shteteve ishuj të vegjël e në zhvillim në veprimet e tyre lidhur me asistencën teknike.

K. Burimet dhe mekanizmat financiarë

1. Çdo pale merr përsipër të sigurojë, brenda kapaciteteve të saj, mbështesë dhe shtytës financiare në lidhje me ato aktivitete kombëtare që synojnë të arrijnë objektivin e kësaj Konvente në përputhje me planet, përparësitë dhe programet kombëtare.

2. Palët-vende të zhvilluara do të sigurojnë burime financiare të reja shtese për të mundësuar palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion të paguajnë kostot e shumta plotësisht të pranuar të zbatimit të masave të cilat përmbushin detyrimet e tyre sipas kësaj Konvente, të miratuara ndërmjet një pale marrëse dhe një entiteti pjesëmarrës në mekanizmat e përshkuar në paragrafin 6. Palët e tjera mund të sigurojnë gjithashtu mbi baze vullnetare dhe në përputhje me kapacitetet e tyre burime të tilla financiare. Kontributet nga burime të tjera duhet të inkurajohen gjithashtu. Zbatimi i këtyre angazhimeve do të marrë parasysh nevojën për përshtatshmëri, parashikim, rrjedhën në kohën e duhur të fondeve dhe rendësinë e ndarjes së barrës midis Palëve kontribuuese.

3. Palët-vende të zhvilluara dhe palët e tjera, në përputhje me kapacitetet e tyre dhe me planet, përparësitë dhe programet kombëtare të tyre, mund gjithashtu të sigurojnë burime financiare dhe palët-vende në zhvillim dhe atë me ekonomi në tranzicion mund të përfitojnë prej tyre për të ndihmuar zbatimin e kësaj Konvente nëpërmjet burimeve ose kanaleve të tjera dypalëshe, rajonale dhe shumëpalëshe.

4. Shkalla në të cilën palët-vende në zhvillim do të zbatojnë me efektivitet angazhimet e tyre sipas kësaj Konvente, do të varet nga zbatimi efektiv nga palët-vende të zhvilluara i angazhimeve të tyre sipas kësaj Konvente lidhur me burimet financiare, asistencën teknike dhe transferimin e teknologjisë. Fakti që zhvillimi i pandërprerë ekonomik dhe social dhe eliminimi i varfërisë janë përparësitë e para të palëve-vende në zhvillim, do të merren krejtësisht parasysh, duke i dhënë konsideratën e duhur nevojës për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve dhe mjedisit.

5. Palët do të marrin plotësisht parasysh nevojat specifike dhe situatën e veçante të vendeve me pak të zhvilluara dhe shteteve ishuj të vegjël në veprimet e tyre lidhur me financimet.

6. Për këtë është përcaktuar një mekanizëm për sigurimin e burimeve financiare të mjaftueshme dhe të pandërprera për palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion mbi baze grandë ose koncesioni për të ndihmuar zbatimin e Konventës. Mekanizmi do të funksionojë, përkatësisht, nën autoritetin e konferencës së palëve, do të drejtohet dhe do të japë llogari atje për qëllime të kësaj Konvente. Funksionimi i tij do t'i besohet një ose më shumë entiteteve, duke përfshirë entitetet ndërkombëtare ekzistuese, siç mund të vendoset nga konferenca e palëve. Mekanizmi mund të përfshijë gjithashtu entitete të tjera që japin asistencë shumëpalëshe, rajonale dhe dypalëshe. Kontributet për mekanizmin do të jenë transferata financiare shtese për palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion, siç reflektohet dhe në përputhje me paragrafin 2.

7. Në pajtim me objektivat e kësaj Konvente dhe paragrafin 6, konferenca e palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të adoptojë udhëzuesin përkatës që duhet t'i sigurohet mekanizmit dhe do të bjere dakord me entitetin ose entitetet pjesëmarrëse në mekanizmin financiar mbi marrëveshjet për funksionimin. Udhëzuesi do të përfshijë, *inter alia*:

a) përcaktimin e politikave, strategjive dhe përparësive të programeve, si dhe kriteret dhe direktivat e qarta dhe të hollësishme lidhur me përshtatshmërinë për të hyre dhe shfrytëzuar burimet financiare duke përfshirë monitorimin dhe vlerësimin mbi baza të rregullta të një shfrytëzimi të tillë;

b) dhënien e raporteve nga entiteti ose entitetet në konferencën e Palëve mbi mjaftueshmërinë dhe vazhdimësinë e fondeve për aktivitetet që kanë të bëjnë me zbatimin e kësaj Konvente;

- c) nxitjen e metodave, mekanizmeve dhe marrëveshjeve të financimit nga shumë burime;
- d) modalitetet për përcaktimin në mënyrë të parashikueshme dhe të identifikueshme të sasisë së fondeve të nevojshme dhe në dispozicion për zbatimin e kësaj Konvente, duke mos harruar se ndarja në faza e ndotësve organike të qëndrueshëm mund të kërkojë financim të pandërprerë dhe kushtet në të cilat ajo sasi duhet rishikuar në mënyrë periodike;
- e) modalitetet për sigurimin e asistencës, për palët e interesuara me vlerësimin e nevojave, informacionin mbi burimet e mundshme të fondeve dhe mbi modelet e financimit për të lehtësuar bashkërendimin midis tyre.

8. Konferenca e palëve do të shqyrtojë, jo me vone se në mbledhjen e saj të dytë dhe pas kësaj në mënyrë të rregullt, efektshmerinë e mekanizmit të krijuar sipas këtij neni, aftësinë e tij për t'iu drejtuar nevojave në ndryshim të palëve-vende në zhvillim dhe atyre me ekonomi në tranzicion, kriteret dhe udhëzuesin e referuar në paragrafin 7, nivelin e financimit, si dhe efektivitetin e punës së entiteteve institucionale, të besuara për të vene në funksionim mekanizmin financiar. Bazuar në këtë shqyrtim, ajo do të marrë veprimin përkatës, në qoftë se është i nevojshëm, për të përmirësuar efektshmerinë e mekanizmit, duke përfshirë mjetet e rekomandimit dhe udhëzimin mbi masat për të siguruar financimin e mjaftueshëm dhe të vazhdueshëm për të plotësuar nevojat e palëve.

K bis. Marrëveshjet financiare të përkohshme

Struktura institucionale e Facilitetit të Mjedisit Global, që vepron në përputhje me instrumentin për krijimin e Facilitetit të Mjedisit Global të Ristrukturuar, mbi baze të përkohshme, do të jetë entiteti kryesor i besuar për funksionimin e mekanizmit financiar referuar në nenin K, për periudhën ndërmjet datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente dhe mbledhjes së parë të konferencës së palëve, ose deri në kohën që konferenca e palëve të vendosë se cila struktura institucionale do të caktohet në përputhje me nenin K. Struktura institucionale e Facilitetit të Mjedisit Global duhet të plotësojë këtë funksion përmes masave operative që lidhen në mënyrë specifike me ndotësit organike të qëndrueshëm, duke marrë parasysh se mund të nevojiten marrëveshje të reja në këtë fushë.

L. Raportimi

1. Çdo palë do të raportojë në konferencën e palëve mbi masat që ka marrë për të zbatuar kushtet e kësaj Konvente dhe mbi efektshmerinë e masave të tilla në plotësimin e objektivave të Konventës.
2. Çdo palë do t'i sigurojë sekretariatit:
 - a) të dhëna statistikore mbi sasinë e përgjithshme të prodhimit, importit dhe eksportit të çdo kimikati të listës në shtojcën A dhe B ose një vlerësim të arsyeshëm të të dhënave të tilla;
 - b) deri në një shkallë të praktikueshme, një listë të shteteve nga të cilat importohet çdo substancë e tilla dhe të shteteve të të cilat ai ka eksportuar çdo substancë të tilla.
3. Raportime të tilla do të jenë në intervale periodike dhe në një format që duhet vendosur nga konferenca e palëve në mbledhjen e saj të parë.

L bis. Vlerësimi i efektshmerisë

1. Duke filluar katër vjet pas datës së hyrjes në fuqi të kësaj Konvente dhe periodikisht pas kësaj në intervale që duhet të vendosen nga konferenca e palëve, konferenca do të vlerësojë efektshmerinë e Konventës.
2. Për të ndihmuar një vlerësim të tilla, konferenca e palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të iniciojë përcaktimin e marrëveshjes për t'i siguruar vetes të dhëna monitorimi të krahasueshme mbi prezencën e kimikateve të listës në shtojcën A, B dhe C, si dhe transportin e tyre në mjedisin rajonal dhe global. Këto marrëveshje:
 - a) duhet të zbatohen nga palët mbi baza rajonale kur është e përshtatshme, në përputhje me kapacitetet e tyre teknike dhe financiare, duke përdorur programet dhe mekanizmat ekzistuese të monitorimit në shkallë të mundshme dhe nxitjen e harmonizimit të metodave;
 - b) mund të plotësohen kur është e nevojshme, duke marrë parasysh diferencat midis

rajoneve dhe aftësive të tyre për të zbatuar aktivitetet e monitorimit:

c) do të përfshijnë raportet në konferencën e palëve mbi rezultatet e aktivitetëve të monitorimit mbi baza rajonale dhe globale në intervale që duhen specifikuar nga konferenca e palëve.

3. Vlerësimi i përshkruar në paragrafin 1 do të kryhet mbi bazën e informacionit shkencor, mjedisor, teknik dhe ekonomik në dispozicion, duke përfshirë:

- a) raportet dhe informacione të tjera monitorimi të siguruar në pajtim me paragrafin 2;
- b) raportet kombëtare të dorëzuara në pajtim me nenin L; dhe
- c) informacionin që sigurohet në pajtim me procedurat e përcaktuara në nenin M.

M. Mospërputhja

Konferenca e palëve do të zhvillojë dhe miratojë, sa me praktike që të jete e mundur procedurat dhe mekanizmat institucionale për përcaktimin e mospërputhjes me kushtet e kësaj Konvente dhe për trajtimin e palëve që gjenden se janë në kundërvajtje (mospërputhje).

N. Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Palët do të zgjidhin çdo mosmarrëveshje ndërmjet tyre persa i përket interpretimit ose zbatimit të kësaj Konvente përmes bisedimeve ose mjeteve të tjera paqësore që ato zgjedhin.

2. Kur ratifikojnë, pranojnë, miratojnë ose hyjnë në Konvente, ose në çdo kohe pas kësaj, një pale, që nuk është organizate rajonale e integritit ekonomik, mund të deklarojë në një instrument me shkrim të dorëzuar në vendin e depozitimit se, persa i përket çdo mosmarrëveshjeje që ka të bëjë me interpretimin ose zbatimin e Konventës, ajo njih një ose të dyja mjetet e mëposhtme të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve si të detyrueshme në lidhje me çdo pale që pranon të njëjtin detyrim:

- a) Arbitrazhi në përputhje me procedurat që duhet të adoptohet nga konferenca e palëve në një shtojcë sa me shpejt që të jete praktikueshme;
- b) Dorëzimi i mosmarrëveshjes të Gjykata e Lartë Ndërkombëtare.

3. Një Pale që është organizate rajonale e integritit ekonomik, mund të bëjë një deklaratë me të njëjtin efekt lidhur me arbitrazhin në përputhje me procedurat e referuara në paragrafin 2 (a).

4. Një deklaratë e bere në pajtim me paragrafin 2 ose paragrafin 3 do të mbetet në fuqi derisa të skadojë në përputhje me afatet e saj ose tre muaj pas njoftimit me shkrim të revokimit të saj që është depozituar të vendi i depozitimit.

5. Skadimi i një deklaratë, një njoftimi për revokim ose një deklaratë të re nuk do të ndikojë në asnjë mënyrë procedurat e pazgjidhura para një gjyqi për arbitrazh ose Gjykatës Ndërkombëtare në qofte se palët në mosmarrëveshje nuk bien dakord ndryshe.

6. Në qofte se palët në një mosmarrëveshje nuk kanë pranuar të njëjtën ose çdo procedurë në pajtim me paragrafin 2 dhe në qofte se ato nuk mund të zgjidhin mosmarrëveshjen e tyre brenda 12 muajve pas njoftimit nga njëra pale të tjetra se ekziston një mosmarrëveshje midis tyre, mosmarrëveshja do të dorëzohet të komisioni i pajtimit me kërkesë të çdo pale në mosmarrëveshje. Komisioni i pajtimit do të japë një raport me rekomandime. Procedurat e tjera lidhur me komisionin e pajtimit do të përfshihen në një shtojcë që duhet të adoptohet nga konferenca e palëve jo me vone se në mbledhjen e dytë.

O. Konferenca e palëve

1. Për këtë krijohet Konferenca e palëve.

2. Mbledhja e pare e konferencës së palëve do të mbledhet nga Drejtori Ekzekutiv i Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin jo me vone se një vit pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente. Pas kësaj, mbledhjet e zakonshme të konferencës së palëve do të bëhen në intervale kohore të rregullta që do të vendosen nga Konferenca.

3. Mbledhjet e jashtëzakonshme të konferencës së palëve do të mbahen në çdo kohe tjetër që mund të gjykohet e nevojshme nga Konferenca, ose me një kërkesë me shkrim nga çdo Pale, me kusht që ajo të mbështetet nga të paktën një e treta e palëve.

4. Konferenca e palëve do të miratojë dhe adoptojë me konsensus në mbledhjen e saj të parë mbi rregullat e procedurës dhe rregullat financiare për vetë dhe për çdo organ ndihmës, si dhe kushtet financiare që rregullojnë funksionimin e sekretariatit.

5. Konferenca e palëve do të mbajë nën shqyrtim dhe vlerësim të vazhdueshëm zbatimin e kësaj Konvente. Ajo do të kryejë funksionet që i janë caktuar asaj nga Konventa dhe për këtë qëllim:

a) do të krijojë, përtej kërkesave të paragrafit 6, organe ndihmëse të tilla si të mendohet e nevojshme për zbatimin e Konventës;

b) do të bashkëpunojë, përkatësisht, me organizata ndërkombëtare kompetente dhe organe ndërqeveritare dhe joqeveritare; dhe

b) do të bashkëpunojë, përkatësisht, rregullisht të gjithë informacionin e venë në dispozicion të Palëve në pajtim me nenin L, duke përfshirë gjykimin e efektshmerisë të 1 bis (iii) të nenit D;

c) do të konsiderojë dhe do të marrë përsipër çdo verifikim plotësues që mund të kërkohet për realizimin e objektivave të Konventës.

6. Konferenca e Palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të krijojë organin ndihmës që do të quhet Komiteti i Shqyrtimit të Ndotësve Organike të Qëndrueshëm, i cili do të kryejë funksionet e caktuara atij Komiteti nga kjo Konvente. Për këtë:

a) anëtarët e Komitetit të Shqyrtimit të Ndotësve Organike të Qëndrueshëm do të caktohen nga Konferenca e Palëve. Anëtarësia e Komitetit do të përbëhet nga eksperte të caktuar nga qeveria në vlerësimin dhe administrimin e kimikateve. Anëtarët e Komitetit do të caktohen mbi bazën e shpërndarjes së barabartë gjeografike;

b) konferenca e palëve do të vendosë mbi kushtet e referimit, organizimin dhe funksionimin e Komitetit;

c) Komiteti do të bejë çdo përpjekje për të adoptuar rekomandimet e tij me konsensus. Në qoftë se të gjitha përpjekjet me konsensus janë ezauruar dhe nuk arrihet konsensusi, rekomandimi i tillë do të adoptohet si mjet i fundit nga një shumicë vote prej dy të tretave të anëtarëve prezentë në votim.

7. Konferenca e palëve, në mbledhjen e saj të parë, do të vlerësojë nevojën e vazhdueshme për procedurën që përmban nënparagrafi 1 bis(b) i nenit D, duke përfshirë konsideratat e efektshmerisë së vetë.

8. Kombet e Bashkuara, agjencitë e specializuara të tyre dhe Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë Atomike, si dhe çdo shtet jo palë në këtë Konvente, mund të paraqiten në mbledhjet e konferencës së palëve si vëzhgues. Çdo organ ose agjenci, qoftë kombëtare ose ndërkombëtare, qeveritare ose joqeveritare, e kualifikuar në çështje që mbulohen në Konvente dhe që kanë informuar sekretariatit për dëshirën e saj të paraqitet në mbledhjen e konferencës së palëve si një vëzhgues, mund të pranohet në qoftë se nuk kundërshton të paktën një të treta e palëve të pranishme. Pranimi dhe pjesëmarrja e vëzhguesve do t'i nënshtrohet rregullave të procedurës të adoptuara nga konferenca e palëve.

P. Sekretariati

1. Për këtë krijohet sekretariati.

2. Funksionet e sekretariatit do të jenë:

a) të bejë marrëveshjet për mbledhjet e konferencës së palëve dhe të organeve ndihmëse dhe t'u sigurojë atyre shërbimet e kërkuara;

b) të lehtësojë asistencën për palët, veçanërisht palët-vende në zhvillim dhe ato me ekonomi në tranzicion, sipas kërkesës, për zbatimin e kësaj Konvente;

c) të sigurojë bashkërendimin e nevojshëm me sekretariatet e organeve të reja ndërkombëtare që kanë lidhje me të;

d) të përgatisë dhe të verë në dispozicion të Palëve raportet periodike bazuar në informacionin e marrë në pajtim me nenin L dhe informacione të tjera në dispozicion;

e) te hyje, sipas udhëzimeve te përgjithshme te Konferencës se Palëve, ne marrëveshje administrative dhe kontraktuale siç mund te kërkohet për kryerjen me efektivitet te funksioneve te tij;

f) Te kryeje funksione te tjera te sekretariatit te specifikuar ne ketë Konvente dhe funksione te tjera siç përcaktohen nga konferenca e palëve.

3. Funksionet e sekretariatit për ketë Konvente do te kryhen nga Drejtori Ekzekutiv i Programit te Kombeve te Bashkuara për Mjedisin, ne qofte se konferenca e palëve nuk vendos, me dy te tretat e shumicës se Palëve prezentë ne votim, për t'ia besuar funksionet e Sekretariatit një ose me shume organizatave te tjera ndërkombëtare.

Q. Amendamentet e Konventës

1. Amendamentet e Konventës mund te propozohen nga çdo pale.

2. Amendamentet e Konventës do te adoptohen ne mbledhjen e konferencës se palëve. Teksti i çdo amendamenti te propozuar do t'i komunikohet Palëve nga sekretariati te paktën 6 muaj para mbledhjes ne te cilën ai propozohet për adoptim. Sekretariati do te komunikojë gjithashtu amendamentet e propozuara nënshkruesve te kësaj Konvente dhe, për informacion, vendit te depozitimit.

3. Palët do te bëjnë çdo përpjekje për te arritur marrëveshjen mbi çdo amendament te propozuar te kësaj Konvente me konsensus. Ne qofte se përpjekjet për konsensus janë ezauruar dhe asnjë marrëveshje nuk është arritur, amendamenti do te adoptohet, si mjet i fundit, me 2/3 e votës se shumicës se palëve te pranishme ne votim.

4. Amendamentet do t'u komunikohen nga vendi i depozitimit te gjitha Palëve për ratifikim, pranim ose aprovim.

5. Ratifikimi, pranimi ose aprovimi i një amendamenti do te njoftohet nga vendi i depozitimit me shkrim. Një amendament i adoptuar ne përputhje me paragrafin 3 do te hyje ne fuqi për Palët qe e kane pranuar atë ne ditën e 19-te pas datës se depozitimit te instrumentit te ratifikimit, pranimit ose aprovimit nga te paktën 2/3 e palëve. Pas kësaj, amendamenti do te hyje ne fuqi për çdo pale tjetër ne ditën e 19-te pas datës ne te cilën ajo pale depoziton instrumentin e vet te ratifikimit, pranimit ose aprovimit te amendamentit.

R. Adoptimi dhe amendimi i shtojcave

1. Shtojcat ne ketë Konvente do te formojnë një pjese përbërëse dhe, ne qofte se shprehimisht nuk parashikohet ndryshe, një reference për ketë Konvente përbën ne te njëjtën kohe një reference për çdo shtojce këtu.

2. Çdo shtojce tjetër do te kufizohet ne çështjet procedurale, shkencore, teknike dhe administrative.

3. Procedura e mëposhtme do te përdoret për propozimin, për adoptimin dhe për hyrjen ne fuqi te shtojcave te tjera te kësaj Konvente:

a) Shtojcat e tjera do te propozohen dhe adoptohen sipas procedurës se vendosur ne paragrafin 1, 2 dhe 3 te nenit Q;

b) Çdo pale qe nuk është ne gjendje te pranoje një shtojce tjetër, do te njoftoje vendin e depozitimit me shkrim, brenda një viti nga data e komunikimit te adoptimit te shtojcës tjetër nga vendi i depozitimit. Vendi i depozitimit mund te njoftoje pa vonese palët për çdo njoftim te marre. Një pale mund te tërheqë ne çdo kohe një njoftim te mëparshëm te mospranimit lidhur me çdo shtojce tjetër dhe shtojca për pasoje hyn ne fuqi për atë pale sipas nënparagrafit (C); dhe

c) Ne mbarim te një viti nga data e komunikimit te adoptimit te një shtojce nga vendi i depozitimit, shtojca do te hyje ne fuqi për te gjitha palët qe nuk kane dorëzuar njoftim ne përputhje me nënparagrafin (b).

4. Propozimi, adoptimi dhe hyrja ne fuqi e amendamenteve te shtojcave A, B dhe C do t'u nënshtrohet te njëjtave procedura si për propozimin, adoptimin dhe hyrjen ne fuqi te shtojcave te tjera te kësaj Konvente, me përjashtim qe një amendament i Shtojcave A, B dhe

C nuk do të hyjë në fuqi lidhur me çdo pale që ka bërë një deklaratë personale që i përket amendimit të këtyre shtojcave në përputhje me nenin U dhe në këtë rast çdo amendament i tillë do të hyjë në fuqi për çdo pale ditën e 19-të pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit ose të hyrjes në fuqi të një amendamenti të tillë.

S. Procedura e mëposhtme do të përdoret për propozimin, adoptimin dhe hyrjen në fuqi të një amendamenti të shtojcës D, E ose F:

- a) Amendamentet do të propozohen në përputhje me procedurën në paragrafin 1 dhe 2 të nenit Q;
- b) Palët do të marrin vendime për një amendament të shtojcave D, E ose F me konsensus; dhe
- c) Një vendim për të amenduar shtojcat D, E ose F do t'u komunikohet pa vonesë palëve nga vendi i depozitimit. Amendamenti do të hyjë në fuqi për të gjitha palët në datën e specifikuar në vendim.

6. Në qoftë se një shtojcë ose amendament i një shtojcë lidhet me një amendament të kësaj Konvente, shtojca ose amendamenti tjetër nuk do të hyjnë në fuqi deri në kohën që amendamenti i Konventës të hyjë në fuqi.

S. E drejta për të votuar

1. Çdo pale në këtë Konventë do të ketë të drejtën e një vote, me përjashtim të parashikimit në paragrafin 2.

2. Një organizatë rajonale e integritit ekonomik, për çështjet brenda kompetencave të saj, do të ushtroje të drejtën e saj të votës me një numër votash të barabartë me numrin e shteteve anëtare që janë Pale në këtë Konventë. Një organizatë e tillë nuk do të ushtroje të drejtën e saj të votës në qoftë se çdo njeri nga shtetet anëtare ushtron të drejtën e votës dhe anasjelltas.

Kjo Konventë do të baret për firme në Stokholm nga të gjitha shtetet dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik me 23 maj 2001 dhe në selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju-Jork nga 24 maj 2001 deri në 22 maj 2002.

U. Ratifikimi, pranimi, aprovimi dhe hyrja në fuqi

1. Konventa do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose aprovimit nga shtetet dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik. Ajo do të jetë e hapur për pranimin nga shtetet dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik nga dita pas datës në të cilën Konventa mbyllet për nënshkrim. Instrumentet e ratifikimit, të pranimit, të aprovimit ose të hyrjes në fuqi do të depozitohen në vendi i depozitimit.

2. Çdo organizatë rajonale e integritit ekonomik që behet pale në këtë Konventë, kur asnjë nga shtetet anëtare të saj nuk është pale, do t'u përmbahet të gjitha detyrimeve sipas kësaj Konvente. Në rastin e organizatave të tilla, një ose më shumë anëtare të se cilës është pale në këtë Konventë, organizata dhe shtetet anëtare të saj do të vendosin për përgjegjësitë respektive të tyre për kryerjen e detyrimeve të tyre sipas Konventës. Në raste të tilla, organizata dhe shtetet anëtare nuk do të kenë të drejtë të ushtrojnë të drejtat e tyre njëkohësisht.

3. Në instrumentet e saj të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në fuqi, një organizatë rajonale e integritit ekonomik do të deklarojë shkallën e kompetencës lidhur me çështjet që rregullohen në këtë Konventë. Çdo organizatë e tillë do të informojë gjithashtu vendin e depozitimit, i cili nga ana e tij do të informojë palët për çdo modifikim përkatës në shkallën e kompetencës së vet.

4. Në instrumentet e saj të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në fuqi, çdo pale mund të deklarojë se, lidhur me të, çdo amendament i shtojcave A, B ose C do të hyjë në fuqi vetëm me depozitimin e instrumentit të tij të ratifikimit, të pranimit, të aprovimit dhe të hyrjes në të.

V. Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi ditën e 19-të pas datës së depozitimit të instrumentit të

peste te ratifikimit, te pranimit, te aprovimit dhe te hyrjes ne te.

2. Për çdo shtet dhe organizate rajonale te integritit ekonomik qe ratifikon, pranon ose aprovon këtë Konvente ose hyn ne te pas depozitimit te instrumentit te peste te ratifikimit, pranimit, aprovimit dhe hyrjes ne te, Konventa do te hyje ne fuqi ditën e 19-te pas datës se depozitimit nga shteti ose organizata rajonale e integritit ekonomik te instrumentit te ratifikimit, te pranimit, te aprovimit dhe te hyrjes ne te.

3. Për qëllimet e paragrafëve 1 dhe 2, çdo instrument i depozituar nga një organizate rajonale e integritit ekonomik nuk do te llogaritet si shtese e atyre te depozituara nga shtetet anëtare te asaj organizate.

W. Rezervat

Asnjë rezerve nuk mund te behet për këtë Konvente.

X. Tërheqja

1. Ne çdo kohe pas tre vjetësh nga data ne te cilën Konventa hyn ne fuqi për një pale, ajo pale mund te tërhiqet nga Konventa duke bere njoftimin me shkrim ne vendin e depozitimit.

2. Çdo tërheqje e tille do te veproje ne fund te një viti nga data e marrjes se njoftimit, te tërheq nga vendi i depozitimit ose ne një date tjetër te mëvonshme siç mund te specifikohet ne njoftimin e tërheqjes.

Y. Vendi i depozitimit

Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve te Bashkuara do te jete vendi i depozitimit te kësaj Konvente.

Z. Teksti autentik

Origjinali i kësaj Konvente, tekstet ne arabisht, kinezisht, anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht te te cilit janë autentik ne mënyre te barabarte, do te depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve te Bashkuara.

Ne prani te njeri-tjetrit te nënshkruarit, te autorizuar plotësisht për këtë, kane nënshkruar këtë Konvente.

Stokholm, me 22 maj 2001.

Shtojca A: Eliminimi

PJESA I

Kimikati	Aktiviteti	Përjashtim i veçante
Aldrin* CAS No: 309-00-2	Prodhimi	Asnjë
	Përdorimi	Ektoparazicide lokale Insekticide
Clordane* CAS no: 57-74-9	Prodhimi	Siç lejohet për palët e radhitura ne regjistër
	Përdorimi	Ektoparasiticide lokale Insekticide Termiticid Termiticid ne ndërtesa dhe diga Termiticide ne rruge Shtese ne ngjithësit e kompesatave
Dioldrin*	Prodhimi	Asnjë
CAS no: 60-57-1	Përdorimi	Ne operacionet bujqësore
Endrin*	Prodhimi	Asnjë

CAS No: 72-20-8	Përdorimi	Asnjë
Heptachlor*	Prodhimi	Asnjë
CAS No: 76-44-8	Përdorimi	Termiticid Termiticid ne strukturat e shtëpive Termiticid (nëntokësor) Trajtimin e drurit Ne përdorim ne kutitë e kabllave nëntokësore
Hexachlorobenzene	Prodhimi	Siç lejohet për Palët e radhitura ne regjistër
CAS No: 118-74-1	Përdorimi	Komponim i ndërmjetëm tretës ne pesticide komponim i ndërmjetëm i kufizuar ne vende me sistem te mbyllur
Mirex*	Prodhimi	Siç lejohet për Palët e radhitura ne regjistër
CAS No: 2385-85-5	Prodhimi	Termiticid
Toxaphene *	Përdorimi	Asnjë
CAS No: 8001-35-2	Prodhimi	Asnjë
Polychlorinated Biphenyls (PCB)*	Përdorimi	Artikujt ne përdorim me kushtet e pjesës II te kësaj shtojce

Shënim.

i) Me përjashtim kur specifikohet ndryshe ne Konvente, sasitë e kimikateve qe ndodhen si infektues te pakte te paqëllimtë ne produktet dhe artikujt nuk do te konsiderohen për t'u futur ne listën ne ketë shtojce.

ii) Ky shënim nuk do te konsiderohet si përjashtim i veçante i një prodhimi dhe përdorim për qëllime te nenit D.1 bis. Sasitë e kimikateve qe ndodhen si përbërës te artikujve te prodhuar ose tashme ne përdorim, para ose ne datën e hyrjes ne fuqi te detyrimeve përkatëse lidhur me atë kimikat, nuk do te konsiderohet e futur ne listën ne ketë shtojce, me kusht qe një pale ka njoftuar sekretariatit se një lloj i veçante artikulli mbetet ne përdorim brenda asaj pale. Sekretariati do t'i beje publike njoftime te tilla.

iii) Ky shënim, i cili nuk zbatohet për një kimikat qe ka një yll pas emrit te tij ne kolonën kimikati ne pjesën I te kësaj shtojce, nuk do te konsiderohet si përjashtim i veçante i një prodhimi dhe përdorimi për qëllime te paragrafit 1bis te nenit D. Duke marre parasysh qe asnjë sasi kimikati nuk pritet qe te arrije te njerëzit dhe mjedisi gjate prodhimit dhe përdorimit i një komponimi ndërmjetës te kufizuar ne vend me sistem te mbyllur, një pale, pas njoftimit te Sekretariatit, mund te lejoje prodhimin dhe përdorimin e sasive te një kimikati te listës ne ketë shtojce si një ndërmjetës ne vend te kufizuar dhe sistem te mbyllur qe transformohet kimikisht ne manifaturimin e kimikateve te tjerë qe, duke marre parasysh kriteret ne paragrafin 1 te shtojcës D, nuk do te shfaqin karakteristikat e ndotësve organike te qëndrueshëm. Ky njoftim do te përfshijë informacionin mbi prodhimin dhe përdorimin e kimikatit te tille ose një vlerësim te arsyeshëm te informacionit te tille dhe informacionit qe ka te beje me natyrën e procesit te kufizuar te vendit te sistemit te mbyllur, duke përfshirë sasinë e çdo infektuesi te pakte te paqëllimtë dhe te patransformuar te materialit fillestar-ndotës organik i qëndrueshëm ne produktin final. Kjo procedure zbatohet ne te gjitha rastet, me përjashtim nëse ndryshe ne ketë shtojce. Sekretariati do t'i vere këto njoftime ne

dispozicion te konferencës se palëve dhe te publikut. Prodhimi ose përdorimi i tille nuk do te konsiderohet përjashtim i veçante i prodhimit dhe e përdorimit. Prodhimi dhe përdorimi i tille do te ndërpritet pas një periudhe 10-vjeçare, ne qofte se palët e interesuara nuk dorëzojnë një njoftim te ri te sekretariati. Ne ketë rast, periudha do te shtrihet për një 10-vjeçar tjetër ne qofte se konferenca e palëve, pas një shqyrtimi te prodhimit dhe te përdorimit nuk do te vendose ndryshe. Procedura e njoftimit mund te përsëritet.

iv) Te gjitha përjashtimet ne ketë shtojce mund te ushtrohen nga palët qe kane regjistruar përjashtimet lidhur me to ne përputhje me nenin R bis, me përjashtim te përdorimit te bifenilsit te poliklorinuar ne artikujt ne përdorim, ne përputhje me kushtet e pjesës II te kësaj shtojce e cila mund te ushtrohet nga te gjitha palët.

PJESA II

BIFENIL TE POLIKLORINUAR

Shtetet pale

a) Lidhur me eliminimin e përdorimit te bifenilsit te poliklorinuar ne pajisje (p.sh. transformatorë, kondensatorë ose kontejnerë te tjerë qe përmbajnë rezerva lëngjesh) nga viti 2025, duke iu nënshtuar shqyrtimit nga konferenca e palëve, te merren veprime ne përputhje me përparësitë e mëposhtme:

i) Te bëjnë përpykje te vendosura për te identifikuar, etiketuar dhe hequr nga përdorimi pajisjet qe përmbajnë me shume se 10% bifenils te poliklorinuar dhe vëllime me te mëdha se 5 litra;

ii) Te bëjnë përpykje te vendosura për te identifikuar, etiketuar dhe hequr nga përdorimi pajisjet qe përmbajnë me shume se 0.05 % bifenils te poliklorinuar dhe vëllime me te mëdha se 5 litra;

iii) Te bëjnë përpykje te vendosura për te identifikuar, etiketuar dhe hequr nga përdorimi pajisjet qe përmbajnë me shume se 0.005 % bifenils te poliklorinuar dhe vëllime me te mëdha se 0.05 litra:

b) Ne përputhje me përparësitë ne nënparagrafin (a) te nxitin masat e mëposhtme për te reduktuar ekspozimet dhe rrezikun, për te kontrolluar përdorimin e bifenilsin e poliklorinuar:

(i) Te përdorin vetëm pajisje te pandashme dhe qe nuk rrjedhin (pikojnë) dhe vetëm ne zona ku risku nga shkarkimi ne mjedis mund te minimizohet dhe te rregullohet shpejt;

ii) Te mos përdorin ne pajisje ne zona pranë prodhimit ose përpunimit te ushqimeve për njerëz dhe kafshe:

iii) Kur përdorin ne zona te populluara, duke përfshirë shkollat dhe spitalet, te gjitha masat e arsyeshme për t'u mbrojtur nga defektet elektrike qe mund te çojnë ne zjarr dhe inspektimi i rregullt i pajisjeve për rrjedhje.

c) Pavarësisht nga paragrafi 1 bis i nenit D, te sigurojnë qe pajisjet qe përmbajnë bifenils te poliklorinuar, siç përshkruhet ne nënparagrafin (a) nuk do te eksportohen ose importohen për qëllime te administrimit ambienalisht te pastër te mbeturinave.

d) Me përjashtim te operacioneve te mirëmbajtjes dhe shërbimit, te mos lejojnë rikuperimin për qëllime ripërdorimi te pajisjeve te tjera te lëngjeve me përmbajtje bifenils te poliklorinuar mbi 0.005 %.

e) Te bëjnë përpykje te vendosura qe shërbejnë për te drejtuar administrimin ambienalisht te pastër te mbeturinave te lëngjeve qe përmbajnë bifenils te poliklorinuar dhe pajisjet te infektuara me bifenils te poliklorinuar qe kane përmbajtje prej 0.005 % te bifenilsit te poliklorinuar, ne përputhje me paragrafin 4 te nenit D, sa me shpejt qe te jete e mundur, por jo me vone se 2028, duke iu nënshtuar shqyrtimit nga konferenca e palëve.

f) Ne vend te pikës (ii) te pjesës I te kësaj shtojce, te bëjnë përpykje për te identifikuar artikuj te tjerë qe përmbajnë me shume se 0.005 % bifenils te polikloruar (p.sh. mbështjellëset e

kabllove, taposjet dhe objektet e lyera) dhe te administrohen ato ne përputhje me paragrafin 4 te nenit D.

g) Te japin një raport çdo pese vjet mbi progresin ne eliminimin e bifenilsit te poliklorinuar dhe te dorëzohet ai ne konferencën e palëve ne pajtim me nenin L.

PJESA I

h) Raportet e përshkuara ne nënparagrafin (g) do te konsiderohen, përkatësisht, nga konferenca e palëve ne shqyrtimet e saj lidhur me bifenilsin e poliklorinuar. Konferenca e palëve do te shqyrtoje programin drejt eliminimit, te bifenilsit te poliklorinuar ne intervale kohore 5-vjeçare ose periudha te tjera, duke marre parasysh raporte te tilla.

Shtojca B: Kufizimet

Kimikati	Aktiviteti	Qëllimi i pranueshëm ose përjashtimi i veçante
DDT (1,1, I-tric loro- 2,2-bis (4 klorofenil) ethane) CAS No: 50-29-3	Prodhimi	Qëllimi i pranueshëm: Përdorimi i kontrollit te vektorit te sëmundjes ne përputhje me pjesën II te kësaj shtojce Përjashtime te veçanta: Ndërmjetës ne prodhimin e përzierjes se dekofolit
	Përdorimi	Qëllimi i pranueshëm:
		Përdorimi i kontrollit te vektorit te sëmundjes ne përputhje me pjesën II te kësaj shtojce Përjashtime te veçanta:
		Prodhimi i përzierjes se dekofilit

Shënim.

i) Me përjashtim kur specifikohet ndryshe ne Konvente, sasitë e kimikateve qe ndodhen si infektues te pakte te paqëllimtë ne produktet dhe artikujt nuk do te konsiderohen për t'u futur ne liste ne ketë shtojce;

ii) Ky shënim nuk do te konsiderohet si qellim i pranueshëm ose përjashtim i veçante i një prodhimi dhe përdorimi për qëllime te paragrafit 1 bis te këtij nenit D. Sasitë e kimikateve qe ndodhen si përbërës te artikujve te prodhuar ose tashme ne përdorim para ose ne datën e hyrjes ne fuqi te detyrimeve përkatëse lidhur me atë kimikat, nuk do te konsiderohen për t'u futur ne liste ne ketë shtojce, me kusht qe një pale ka njoftuar sekretariatit se një lloj i veçante artikulli mbetet ne përdorim brenda asaj pale. Sekretariati do t'i beje publike njoftime te tilla;

iii) Ky shënim nuk do te konsiderohet si përjashtim i veçante i një prodhimi dhe përdorimi për qëllime te paragrafit 1 bis te nenit D. Duke marre parasysh qe asnjë sasi kimikati nuk pritret qe te arrije tek njerëzit dhe mjedisi gjate prodhimit dhe përdorimi i një ndërmjetësi ne

vend të kufizuar dhe sistemi të mbyllur, një pale, pas njoftimit të sekretariatit, mund të lejoje prodhimin e përdorimin e sasive të një kimikati të listës në këtë shtojcë si një ndërmjetës në vend të kufizuar dhe sistem të mbyllur që transformohet kimikisht në prodhimin e kimikateve të tjera që, duke marrë parasysh kriteret në paragrafin 1 të shtojcës D, nuk do të shfaqin karakteristikat e ndotësve organikë të qëndrueshëm. Ky njoftim do të përfshijë informacionin mbi prodhimin dhe përdorimin e kimikatit të tillë ose një vlerësim të arsyeshëm të informacionit të tillë dhe informacionit që ka të bëjë me natyrën e procesit të kufizuar të vendit të sistemit të mbyllur, duke përfshirë sasinë e do infektuesi të pakte të paqëllimtë dhe të patransformuar të materialit fillestar, ndotës organik i qëndrueshëm në produktin final. Kjo procedurë zbatohet në të gjitha rastet me përjashtim, nëse specifikohet ndryshe në këtë shtojcë. Sekretariati do t'i verë këto njoftime në dispozicion të konferencës së palëve dhe të publikut. Prodhimi ose përdorimi i tillë nuk do të konsiderohet përjashtim i veçantë i prodhimit dhe përdorimit. Prodhimi dhe përdorimi i tillë do të ndërpritet pas një periudhe 10-vjeçare, në qoftë se Palët e interesuara nuk dorëzojnë një njoftim të ri të sekretariatit. Në këtë rast, periudha do të shtrihet për një 10-vjeçar tjetër në qoftë se konferenca e palëve, pas një shqyrtimi të prodhimit dhe të përdorimit nuk do të vendosë ndryshe. Procedura e njoftimit mund të përsëritet;

iv) Të gjitha përjashtimet në këtë shtojcë mund të ushtrohen nga palët që kanë regjistruar përjashtimet lidhur me to në përputhje me nenin R bis.

PJESA II

DDT (1,1,1-TRICLORO -2,2-BIS (4 KLOROFENIL) ETHANE)

1. Prodhimi dhe përdorimi i DDT do të eliminohet me përjashtim të palëve që kanë njoftuar sekretariatit për synimin e tyre për ta prodhuar dhe/ose përdorur atë. Veç kësaj krijohet një regjistër i DDT-se dhe do të jete në dispozicion të publikut.

2. Çdo pale që prodhon dhe/ose përdor DDT do të kufizojë prodhimin dhe/ose përdorimin për kontrollin e vektorit të sëmundjes në përputhje me rekomandimet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë dhe udhëzimet mbi përdorimin e DDT-se për kontrollin e vektorit të sëmundjes dhe kur alternativat e parrezikshme, efektive dhe të përballueshme lokalisht nuk janë në dispozicion të palës në fjale.

3. Në rastin kur një pale që nuk është në listën e regjistrit të DDT vendos se ajo kërkon DDT për kontrollin e vektorit të sëmundjes, ajo do të njoftojë sekretariatit sa më shpejt të jete e mundur me qellim që të shtohet emri në regjistrin e DDT-se. Në të njëjtën kohë ajo do të njoftojë Organizatën Botërore të Shëndetësisë.

4. Çdo tre vjet, çdo pale që përdor DDT do t'i japë sekretariatit dhe Organizatës Botërore të Shëndetit informacionin mbi sasinë e përdorur, kushtet e përdorimit dhe lidhjen e saj me atë strategji të palës për menaxhimin e sëmundjes, në një format që do të vendoset nga konferenca e palëve në konsultim me Organizatën Botërore të Shëndetësisë.

5. Me synim reduktimin dhe përfundimisht eliminimin e përdorimit të DDT-se, konferenca e palëve do të inkurajojë:

a) çdo pale që përdor DDT të zhvillojë dhe të zbatojë një plan veprimi si pjesë e planit të zbatimit të specifikuar në nenin E. Ai plan duhet të përfshijë:

i) zhvillimin e mekanizmave rregullues dhe mekanizmave të tjerë për të siguruar që përdorimi i DDT -se të kufizohet në kontrollin e vektorit të sëmundjeve;

ii) zbatimin e produkteve, metodave dhe strategjive alternative të përshtatshëm, duke përfshirë strategjitë e administrimit të rezistencës për të siguruar efektivitetin e vazhdueshëm të këtyre alternativave;

iii) masat për të forcuar kujdesin për shëndetin dhe për të reduktuar prekmërinë nga sëmundjet.

b) Palët, brenda kapaciteteve të tyre, të nxisin kërkimet dhe zhvillimin e produkteve kimike dhe jokitimike alternative të parrezikshme, metoda dhe strategji të palëve që përdorin DDT, lidhur me kushtet e atyre vendeve dhe me synimin për të ulur barrën humane dhe ekonomike të sëmundjes. Faktorët që duhen nxitur kur konsiderohen alternativat ose kombinimet e tyre do të përfshijnë rreziqet e shëndetit të njerëzve dhe implikimet mjedisore të alternativave të tilla. Alternativat e qëndrueshme ndaj DDT-se do të paraqesin rrezik për shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, do të jenë të përshtatshme për kontrollin e sëmundjes, bazuar në kushtet e Palëve në fjalë dhe do të mbështeten me të dhëna monitoruese.

6. Duke filluar në mbledhjen e saj të parë dhe të paktën çdo tre vjet pas kësaj, konferenca e palëve, në konsultim me Organizatën Botërore të Shëndetësisë, do të vlerësojë nevojën e vazhduar për DDT për kontrollin e vektorit të sëmundjeve mbi bazën e informacionit shkencor, teknik, mjedisor dhe ekonomik në dispozicion, duke përfshirë:

- a) prodhimin dhe përdorimin e DDT-se dhe kushtet e përcaktuara në paragrafin 2;
- b) vënien në dispozicion, përshtatjen dhe zbatimin e alternativave të DDT -se; dhe
- c) progresin në forcimin e kapaciteteve të vendeve për të transferuar në mënyrë të sigurtë mbështetjen në këto alternativa.

7. Një palë mund në çdo kohë të tërheqë emrin e saj nga regjistri i DDT -se pas njoftimit me shkrim të sekretariatit. Tërheqja do të hyjë në fuqi në datën e specifikuar në njoftim.

SHTOJCA C

Pjesa I: Ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas kërkesave të paragrafit 3 të nenit D
Kjo shtojcë përdoret për ndotësit organikë të qëndrueshëm kur formohen dhe çlirohen në mënyrë të paqëllimshme nga burime antropogjenë:

Kimikati

Dioksine-dibenzo-p e poliklorinuar dhe dibenzofurans (PCDD/PCDF)

Heksaklorobenzene (HCB) (CAS No: 118-74-1)

Bifenilë i poliklorinuar (BCB)

PJESA III

KATEGORITË E BURIMEVE

Dioksine-dibenzo-p e poliklorinuar dhe dibenzotrans, heksaklorobenzene dhe bifenilë i poliklorinuar janë formuar dhe çliruar në mënyrë të paqëllimshme nga procese termike që përfshijnë substanca në mjedis:

- a) Krematorët e mbeturinave, duke përfshirë krematorët e përbashkët të bashkisë, të mbeturinave të rrezikshme ose mjekësore, ose të fundërrinave të ujerave të zeza;
- b) Furrat e çimentos për djegien e mbeturinave të rrezikshme;
- c) Prodhimi i celulozës duke përdorur klor ose kimikate që çlirojnë klor elementar për zbardhje;
- d) Proceset e mëposhtme termale në industrinë metalurgjike:
 - i) prodhimi dytësor i bakrit;
 - ii) uzinat në industrinë e hekurit dhe të çelikut;
 - iii) prodhimi dytësor i aluminit;
 - iv) prodhimi dytësor i zinkut.

PJESA II

KATEGORITË E BURIMEVE

Dioksine-dibenzo-p e poliklorinuar dhe dibenzofurans, heksaklorobenzene dhe bifenils i poliklorinuar mund te formohen dhe çlirohen gjithashtu ne mënyre te paqëllimshme nga kategoritë e burimeve te mëposhtme, duke përfshirë:

- a) djegien e hapur te mbeturinave, duke përfshirë djegien e vendeve me dhe te hedhur;
- b) proceset termale ne industrinë metalurgjike qe nuk është përmendur ne pjesën II;
- c) burimet e djegies rezidenciale;
- d) shërbimet komunale te djegies me karburante te fosileve dhe kaldajat e industrisë;
- e) proceset specifike te prodhimit te kimikateve qe çlirojnë noq te formuar ne mënyre te paqëllimtë, veçanërisht prodhimi i klorofenikolit dhe kloranilit;
- f) krematorët;
- g) automjetet me motor, veçanërisht ata qe djegin benzine me plumb;
- h) shkatërrimin e skeleteve te kafshëve;
- i) ngjyrosjen (me kloranil) dhe përpunimin (me nxjerrje alkaline) i tekstileve dhe lëkurëve;
- j) uzinat Shredder për trajtimin e makinave ne fund te jetës se tyre;
- k) djegien pa flake e kablllove te bakrit;
- l) uzinat e rafinerimit te vajit te përdorur.

PJESA IV PERKUFIZIMET

1. Për qëllime te kësaj shtojce:

- a) "Bifenils i poliklorinuar" nënkupton komponime aromatike te formuara ne mënyre te tille qe atomet e hidrogjenit mbi molekulën bifenil (dy unaza benzenë te lidhura nga një lidhje e vetme karbo-karbon) mund te zëvendësohen nga deri 10 atome klor; dhe
- b) "Dioksine Dibenze-p i poliklorinuar" dhe dibenzofurans i poliklorinuar" janë komponime aromatike triciklike te formuara nga dy unaza benzenë te lidhura me dy atome oksigjen ne dioksidin dibenzp-p dhe me një atom oksigjen dhe një lidhje karbon-karbon ne dibenzofurans te poliklorinuar dhe atomet e hidrogjenit prej te cilëve mund te zëvendësohen deri ne 8 atome klori.
- c) Ne këtë shtojce, toksiteti i dioksinet dibenze-p e poliklorinuar dhe dibenzofurans i poliklorinuar shprehet duke përdorur konceptin e ekuivalencës toksike e cila mat aktivitetin relativ toksik tip-dioksine te përbërësve te ngjashëm te dioksinet dibenze-p i poliklorinuar dhe dibenzofurans i poliklorinuar dhe bifenilsin e poliklorinuar bashkeplanor ne krahasim me dioksinen, p-tetraklordibenzo-2,3,7,8. Vlerat e faktorit toksik ekuivalent qe do te përdoren për qëllime te kësaj Konvente do te jene ne përputhje me standardet e pranuaru ndërkombëtare, duke filluar me vlerat e faktorit toksik ekuivalent te Organizatës Botërore te Shëndetësisë për dioksinen dibenze-p te poliklorinuar dhe dibenzofurans i poliklorinuar dhe bifenilsin e poliklorinuar bashkeplanor. Koncentratet shprehen ne ekuivalente toksik.

PJESA V UDHEZIME TE PERGJITHSHME MBI TEKNIKAT ME TE MIRA NE DISPOZICION DHE PRAKTIKAT MJEDISORE ME TE MIRA

Kjo pjese u jep palëve udhëzime te përgjithshme mbi parandalimin dhe reduktimin e shkarkimit te kimikateve te listës ne pjesën I.

A. Masat e përgjithshme parandaluese lidhur me teknikat me te mira ne dispozicion dhe praktikat mjedisore me te mira.
Përparësi duhet t'i jepet gjykimit te metodave për te parandaluar formimin dhe shkarkimin e kimikateve te listës ne pjesën I. Masat e domosdoshme mund te përfshinin:

- a) përdorimin e teknologjisë me prodhim të ulët mbeturinash;
- b) përdorimin e substancave me pak të rrezikshme;
- c) nxitjen e rikuperimit dhe riciklimit të mbeturinave dhe të substancave që gjenerohen dhe përdoren në një proces;
- d) zëvendësimi i materialeve ushqyese që janë ndotës organik të qëndrueshëm ose ku ka lidhje të drejtpërdrejtë ndërmjet materialeve dhe shkarkimit të ndotësve organike të qëndrueshëm nga burimi;
- e) programet për mbajtjen mirë të shtëpive dhe mirëmbajtjen parandaluese;
- f) përmirësimet në administrimin e mbeturinave me qëllim që t'i jepet fund djegies në terren të hapur dhe djegieve të tjera të pakontrolluara të mbeturinave, duke përfshirë djegien e vendeve me dhe të hedhur. Kur shqyrtohen propozimet për ndërtimin e fasiliteve të reja për shkatërrimin e mbeturinave, prioritet duhet t'u jepet alternativave të tilla si aktivitetet për të minimizuar gjenerimin e mbeturinave bashkiake dhe mjekësore, duke përfshirë rikuperimin e burimeve, ripërdorimin, riciklimin, ndarjen e mbeturinave dhe nxitjen e produkteve që gjenerojnë me pak mbeturina. Sipas kësaj metode, duhet të shihen me shumë kujdes problemet e shëndetit publik;
- g) minimizimi i këtyre kimikateve si infektues të produkteve;
- h) shmangia e klorit elementar ose kimikateve që gjenerojnë klor elementar për zbardhje.

B. Teknikat me të mira në dispozicion

Koncepti i teknikave me të mira në dispozicion nuk ka si qëllim rekomandimin për ndonjë teknikë a teknologji të veçante, por marrjen parasysh të karakteristikave teknike të instalimit që ka lidhje me të, pozicionin gjeografik dhe kushtet e mjedisit lokal. Teknikat e përshtatshme të kontrollit për të reduktuar shkarkimet e kimikateve të listës në pjesën I janë përgjithësisht të njëjta. Në përcaktimin e teknikave me të mira në dispozicion, konsiderate të veçante duhet t'i jepet, përgjithësisht ose në raste të veçanta, faktorëve të mëposhtëm, duke pasur parasysh kostot dhe përfitimet e mundshme të një mase dhe konsiderate për parandalimin:

a) Konsiderata të përgjithshme:

- i) Natyra, efektet dhe masa e shkarkimit përkatës: teknikat mund të ndryshojnë në varësi të madhësisë së burimit;
 - ii) data e blerjes për instalimet ekzistuese ose të reja;
 - iii) koha që nevojitet për të futur tekniken me të mira në dispozicion;
 - iv) konsumimi dhe natyra e lendeve të para që përdoren në procesin dhe efikasitetin e energjisë së tyre;
 - v) nevoja për të parandaluar ose reduktuar në minimum ndikimin e përgjithshëm të shkarkimeve në mjedis dhe rreziqet ndaj tij;
 - vi) nevoja për të parandaluar aksidentet dhe për të minimizuar pasojat e tyre për mjedisin;
 - vii) nevoja për të siguruar shëndetin dhe masat e sigurimit në punë;
 - viii) proceset, fasilitetet dhe metodat e veprimt që janë provuar me sukses në shkallë industriale;
 - ix) Përparimet dhe ndryshimet teknologjike në njohuritë dhe kuptimin shkencor.
- b) Masat e përgjithshme për reduktimin e shkarkimit: Në përcaktimin e propozimeve për të ndërtuar fasilite të reja ose për të modifikuar fasilitetet ekzistuese që përdorin proceset që çlirojnë kimikate të listës në këtë shtojcë, konsiderate prioritare proceseve, teknikave dhe praktikave alternative që kanë dobishmëri të njëjtë, pra që shmangin formimin dhe shkarkimin e kimikateve të tilla. Në rastet kur fasilite të tilla do të ndërtohen ose do të modifikohen rrënjësisht, përveç masave parandaluese të skicuara në seksionin A të pjesës V, mund të konsiderohen gjithashtu masa të mëposhtme të reduktimit në përcaktimin e teknikave me të mira në dispozicion:
- i) Përdorimi i metodave për pastrimin me gaz të oxhakëve si p.sh. oksidimi termal ose

katalitik, precipitimet e pluhurit ose absorbimi;

ii) Trajtimi i mbetjeve, ujerave te përdorur, mbeturinave dhe fundërrinave te ujerave te zeza p. sh., me ane te trajtimit termik a duke i kthyer ato ne inerte ose procese kimike qe e eliminojnë veprimin helmues te tyre;

iii) Ndryshimet e proceseve qe çojnë ne reduktimin ose eliminimin e shkarkimeve p. sh., ndërsa lëvizin për te sistemet e mbyllura;

iv) Modifikimi i procesit shërben për te përmirësuar djegien dhe për te parandaluar formimin e kimikateve te listës ne këtë shtojce, nëpërmjet kontrollit te parametrave te tille si temperatura e djegies ose koha e qëndrimit.

C. Praktikrat mjedisore me te mira

Konferenca e palëve mund te hartoje një udhëzues ne lidhje me praktikrat mjedisore me te mira.

SHTOJCA D

KERKESAT PER INFORMACION DHE KRITERET E SCREENING

1. Palët qe dorëzojnë një propozim për t'u futur ne liste një kimikat ne shtojcat A, B dhe/ose C do te identifikojë kimikatin ne mënyrën e përkthyer ne nënparagrafin (a) dhe do te siguroje informacionin mbi kimikatin, si dhe produktet e tij te transformimit, lidhur me kriteret e screening te përcaktuara ne nënparagrafët (b) deri (e):

a) Identiteti i kimikatit:

i) emrat, duke përfshirë emrin ose emrat e markës, te tregtimit dhe sinonimet, numrin e regjistrimit te shërbimit te abstrakteve kimike (SHAK), emrin e Unionit Ndërkombëtar te Pastërtisë dhe te Kimisë se Aplikuar;

ii) Struktura, duke përfshirë specifikimin e isomereve, kur është praktike, dhe struktura e kategorisë kimike.

b) Qëndrueshmëria:

i) Dëshmia se periudha e gjysmë shpërbërjes se kimikatit ne ujë është me e madhe se dy muaj, ose se periudha e gjysmë shpërbërjes ne toke është me e madhe se gjashte muaj, ose se periudha e gjysmë shpërbërjes ne sediment është me e madhe se gjashte muaj; ose

ii) Dëshmia se kimikati është mjaft i qëndrueshëm për te justifikuar konsiderimin e brenda sferës se kësaj Konvente.

c) Akumulimi biologjik:

i) Dëshmi qe faktori i bioperqendrimit ose faktori i bioakumulimit ne speciet ujore për kimikatin është me i madh se 5 000 ose ne mungese te një te dhënë te tille, qe log Ko/w është me i madh se 5;

ii) Dëshmi qe një kimikat paraqet arsye te tjera përkujdesje, si p.sh. akumulimi biologjik i larte ne specie te tjera, toksicitet te larte ose ekotoksicitet;

iii) Te dhëna monitorimi ne bio qe tregojnë se potenciali i bioakumulimit te kimikatit është i mjaftueshëm për te justifikuar konsiderimin e tij brenda sferës se kësaj Konvente;

j) Potenciali për transportim ne distanca te largëta ne mjedis:

i) Nivelet e matura te kimikatit ne vendndodhjet larg nga burimi i shkarkimit te tij qe janë me interes potencial;

ii) Monitorimi i te dhënave qe tregon se transportimi ne distanca te largëta ne mjedis i kimikatit, me potencial për transferim tek një mjedis marres, mund te behet nëpërmjet ajrit, ujit ose specieve shtegtare;

iii) Vetitë e shkatërrimit te mjedisit dhe/ose rezultatet e modelit demonstrojnë se kimikati ka potencial për transportim ne distanca te largëta te mjedisit përmes ajrit, ujit ose specieve shtegtare, me potencial për transferim tek një mjedis marres ne vende larg nga burimi i

shkarkimit të tij. Për kimikatin që shtegton kryesisht përmes ajrit, periudha e gjysmëshperberjes së tij në ajër është më e madhe se dy dite.

k) Efektet e kundërta:

i) Dëshmi e efekteve të kundërta tek shëndeti i njerëzve ose në mjedis që justifikon konsiderimin e kimikatit brenda sferës së kësaj Konvente; ose

ii) Te dhëna të toksicitetit dhe të ekotoksicitetit që tregojnë potencialin për dëmtime ndaj shëndetit të njerëzve ose ndaj mjedisit.

1. Para propozueses do të japë një deklaratë të arsyeve për përkujdesje duke përfshirë, ku është e mundur, një krahasim të të dhënave të toksicitetit ose ekotoksicitetit me nivelet e diktuara ose të parashikuara të një kimikati që rezulton ose parashikohet nga transportimi në distancë të target në mjedis dhe një deklaratë të shkurtër që tregon nevojën për kontroll global.

2. Para propozueses, deri sa është e mundur dhe duke marrë parasysh kapacitetet e saj, do të sigurojë informacione të tjera shtese për të mbështetur shqyrtimin e propozimit të referuar në paragrafin 4 të nenit F. Në zhvillimin e një propozimi të tillë, një pale mund të shfrytëzojë ekspertizën teknike nga çdo burim.

SHTOJCA E

KERKESA PËR INFORMACION PËR PROFILIN E RREZIKUT

Qëllimi i shqyrtimit është të vlerësojë nëse kimikati ka mundësi, si rezultat i transportimit në distancë të target në mjedis, të çojë në efekte të kundërta të rëndësishme për shëndetin e njerëzve dhe/ose mjedisit, saqë të justifikojë veprimin global. Për këtë qëllim, një profil rreziku do të zhvillohet që përpunon me tej dhe vlerëson informacionin e referuar në shtojcën D dhe përfshin, sa të jete e mundur, tipet e mëposhtme të informacionit:

a) burimet, duke përfshirë përkatësisht:

i) të dhënat e prodhimit, duke përfshirë sasinë dhe vendndodhjen;

ii) përdorimet dhe

iii) shkarkimet, si shkarkimet, humbjet dhe përhapjet.

b) vlerësimin e rrezikut për pikën ose pikat e fundit të shqetësimit, duke përfshirë konsideratën e ndërveprimit toksikologjik që përfshin kimikate të shumëfishta.

c) shkatërrimin e mjedisit, duke përfshirë të dhënat dhe informacionin mbi vetitë kimike dhe fizike të një kimikati, si dhe qëndrueshmërinë e tij dhe se si janë të lidhur ata me transportimin dhe transferimin në mjedis brenda dhe ndërmjet ndarjeve mjedisore, degradimit dhe transformimit të tyre në kimikate të tjera. Përcaktimi i faktorit të bioperqendrimit ose bio akumulimit, bazuar në vlerat e matura, do të jete në dispozicion, me përjashtim të rasteve kur të dhënat e monitorimit gjykohen se plotësojnë këtë nevojë.

d) të dhënat e monitorimit;

e) ekspozimin në zonat lokale dhe, në veçanti, si rezultat i transportimit në distancë të largëta mjedisore, duke përfshirë informacionin lidhur me biovlefshmerinë;

f) vlerësimet ose profilet ndërkombëtare të rreziqeve dhe etiketimi i klasifikimeve të informacionit dhe rreziqeve, kur janë të mundshme;

g) statusin e kimikateve sipas konventave ndërkombëtare.

SHTOJCA F

INFORMACION MBI KONSIDERATAT SOCIAL-EKONOMIKE

Duhet të ndërmerret një vlerësim lidhur me masat e mundshme të kontrollit për kimikatet sipas konsideratës për përfshirje në këtë Konventë, duke mbuluar të tere gamen e opsioneve, duke përfshirë administrimin dhe eliminimin. Për këtë qëllim, duhet të sigurohet informacioni përkatës lidhur me konsideratat sociol-ekonomike që shoqërohen me masat e mundshme të

kontrollit për të bërë të mundur marrjen e një vendimi nga konferenca e palëve. Një informacion i tillë duhet të reflektojë vlerësimin e duhur për kapacitetet dhe kushtet e ndryshme ndërmjet palëve dhe duhet të përfshijë konsideratën e listës së mëposhtme treguese të artikujve:

a) Efikasiteti dhe efektshmëria e masave të mundshme të kontrollit në plotësimin e synimeve për reduktimin e rreziqeve:

i) fizibiliteti teknik dhe

ii) kostot, duke përfshirë kostot e shëndetit dhe të mjedisit.

b) alternativat (produktet dhe proceset):

i) fizibiliteti teknik;

ii) kostot, duke përfshirë kostot e shëndetit dhe të mjedisit;

iii) efikasiteti;

iv) rreziku (risku)

v) vlefshmëria;

vi) mundësia për hyrje.

c) Ndikimet pozitive dhe/ose negative mbi shoqërinë e zbatimit të masave të mundshme të kontrollit:

i) shëndeti, duke përfshirë shëndetin e mjedisit dhe të punës;

ii) bujqësia, duke përfshirë kulturat ujore dhe pyjet;

iii) biodiversiteti;

iv) aspektet ekonomike;

v) lëvizja drejt zhvillimit të qëndrueshëm; dhe

vi) kostot sociale.

d) implikimet për mbeturinat dhe asgjësimin e tyre (në veçanti, stoqet e vjetra të pesticideve dhe pastrimi i vendeve të infektuara):

i) Fizibiliteti teknik;

ii) Kostot.

e) Hyrja në informacion dhe edukimi i publikut.

e) Statusi i kontrollit dhe kapaciteti i monitorimit.

f) çdo veprim kontrolli rajonal ose kombëtar i ndërmarrë, duke përfshirë informacionin mbi alternativat dhe informacione të tjera përkatëse për administrimin e riskut.

SHTOJCA II

REZOLUTAT E MIRATUARA NGA KOMITETI NE SESIONIN E PESTE TE SAJ PER SHQYRTIM NGA KONFERENCA TE AGJENTEVE DIPLOMATIKE ME AUTORITET TE PLOTE

A. Rezoluta mbi marrëveshjet financiare të përkohshme

Konferenca e agjenteve diplomatike me autoritet të plote,

duke vene re se neni K bis mbi marrëveshje financiare të përkohshme Fasilitetin e mjedisit Global mbi baze të përkohshme të shërbejë si entiteti kryesor i besuar për operacionet e mekanizmit financiar të përcaktuar në nenin K të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organike të qëndrueshëm,

duke i kushtuar vëmendje dëshirës së fasilitetit të mjedisit global për t'u angazhuar me objektivat e Konventës siç është shprehur në mbledhjen e 16 të Këshillit të saj:

1. I kërkon Asamblesë së Fasilitetit të Mjedisit Global të marrë në konsideratë krijimin e një zone të re qendrore përmes amendamentit të instrumentit për krijimin e fasilitetit të

Strukturuar të mjedisit global për të mbështetur zbatimin e Konventës;

2. I kërkon me tej Këshillit të Fasilitetit të Mjedisit Global të krijojë sa më shpejt të jete e mundur dhe të zbatojë një program veprimi për ndotësit organike të qëndrueshëm, duke

marre parasysh vendimet e ardhshme te Komitetit te Negocimit Ndërqeveritar për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi disa ndotës organike te qëndrueshëm.

3. I kërkon me tej Fasilitetit te Mjedisit Global te raportoje ne konferencën e palëve ne sesionin e saj te pare mbi masat qe ai ka ndërmarrë për te siguruar transparencën e procesit te miratimit te projektit te Fasilitetit te Mjedisit Global dhe qe procedurat për marrjen e fondeve janë te thjeshta, fleksible dhe te menjëhershme.

4. U kërkon donatoreve te fondit te besimit te Fasilitetit te Mjedisit Global te kontribuojnë me burime financiare plotësuese te mjaftueshme përmes rifurnizimit te trete te fondit te besimit te Fasilitetit te Mjedisit Global për te bere te mundur qe Fasiliteti i Mjedisit Global te kryeje me efektivitet mandarin e tij persa i përket kësaj Konvente.

5. I kërkon Sekretariatit te përkohshëm te ftoje institucionet përkatëse te financimit te japin informacione mbi mënyrat ne te cilat ata mbështesin Konventën dhe te dorëzojnë një raport mbi bazën e një informacioni te tille te konferenca e palëve ne sesionin e saj te pare.

6. I kërkon konferencës se palëve ne sesionin e pare te saj te rishikoje vlefshmërinë e burimeve financiare qe u shtohen atyre te siguruar përmes Fasilitetit te Mjedisit Global dhe mënyrat dhe mjetet për mobilizimin dhe kanalizimin e këtyre burimeve ne mbështetje te objektivave te Konventës.

B. Rezoluta mbi çështjet qe lidhen me Konventën Basel
Konferenca:

1. Përsëndet punën e marre përsipër nga organet e Konventës Basel mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare te mbeturinave te rrezikshme dhe asgjësimin e tyre mbi çështjet qe lidhen me administrimin e mbeturinave ndotës organike te qëndrueshëm, duke përfshirë fillimin e punës për te përgatitur udhëzuesit teknike për administrimin ambientalisht te pastër te mbeturinave, ndotës organike te qëndrueshëm.

2. Inkurajon organet e Konventës se Baselit te vazhdoje ta ketë pune përparësi te saj.

3. Fton organet e Konventës se Baselit te bashkëpunojnë ngushte për artikujt referuar ne paragrafin 4 (d) te nenit D dhe ne veçanti te përgatisë udhëzuesit teknike përkatës për administrimin ambientalisht te pastër te mbeturinave, ndotës organike te qëndrueshëm.

4. I kërkon Komitetit Ndërqeveritar te Negocimit dhe sekretariatit te përkohshëm te bashkëpunojnë me sekretariatit dhe organet e Konventës se Baselit mbi çështjet qe lidhen me administrimin e mbeturinave, ndotës organike te qëndrueshëm;

5. Fton sekretariatit e Konventës se Baselit te raportoje te Komiteti mbi çështje qe lidhen me administrimin e mbeturinave, ndotës organike te qëndrueshëm, duke përfshirë përgatitjen e udhëzuesve për administrimin ambientalisht te pastër te mbeturinave, ndotës organike te qëndrueshëm.

C. Tekst qe duhet futur ne draftrezolute mbi marrëveshjet e përkohshme

4. bis. Vendos qe Komiteti do te zhvilloje një udhëzues provizor mbi vlerësimin shkarkimeve aktuale dhe te parashikuara ne shtojcën C, duke përfshirë kryerjen dhe mbajtjen e inventarëve te burimeve, për te lehtësuar punën e përkohshme sipas paragrafit 3 (a) (i) te nenit D, për t'u marre ne konsiderate nga konferenca e palëve pas hyrjes ne fuqi te Konventës.

4. ter. Vendos gjithashtu qe Komiteti do te zhvilloje një udhëzues te përkohshëm mbi praktikat mjedisore me te mira lidhur me kushtet e paragrafit 3 te nenit D, për t'u marre ne konsiderate nga konferenca e palëve pas hyrjes ne fuqi te Konventës.

SHTOJCA III

REZOLUTAT E MIRATUARA NGA KOMITETI NE SESIONIN E KATERT TE TIJ PER SHQYRTIM NGA KONFERENCA E AGJENTEVE DIPLOMATIKE ME AUTORITET TE PLOTE

Rezolute lidhur me sekretariatit

Konferenca, e mbledhur ne Stokholm, me 22 dhe 23 maj 2001,

1. Përshëndet me vlerësim ofertat bujare për te pritur sekretariatit e Konventës se Stokholmit te marra nga Gjermania dhe nga Zvicra dhe fton vendet e sipërpërmendura te japin informacionin e plote dhe te detajuar mbi propozimet e tyre.

2. Vëren se paragrafi 3 i nenit P te Konventës për Drejtorin Ekzekutiv te Programit te Kombeve te Bashkuara për Mjedisin për te kryer funksionet e sekretariatit te specifikuar ne Konvente.

3. I bën thirrje drejtorit ekzekutiv te programit te Kombeve te Bashkuara për mjedisin te marre ne konsiderate ofertat e marra nga Gjermania dhe Zvicra, si dhe ofertat e tjera dhe te beje një analize te atyre ofertave lidhur me vendndodhjen fizike te sekretariatit për t'u shqyrtuar dhe vendosur nga konferenca e palëve ne mbledhjen e saj te pare. Përgatitja e një analize te ti do te kryhet ne konsultim me Komitetin Ndërqeveritar te Negocimit.

SHTOJCA IV

REZOLUTAT PER SHQYRTIM NGA KONFERENCA E AGJENTEVE DIPLOMATIKE ME AUTORITET TE PLOTE TE SHTRUAR PER DISKUTIM NE SESIONIN E PESTE TE KOMITETIT SE KOMITETI NUK KISHTE KOHE TE MJAFTUESHME PER TI SHQYRTUAR

A. Rezoluta mbi marrëveshjet e përkohshme

Konferenca,

pasi ka adoptuar tekstin e Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organik te qëndrueshëm (këtëj e tutje i referohemi si "Konventa"),

duke marre parasysh se marrëveshjet e përkohshme kërkohen me qellim qe te zbatohet menjëherë veprimi ndërkombëtar për te mbrojtur shëndetin e njerëzve dhe mjedisin nga ndotës organike te qëndrueshëm qe pret hyrjen ne fuqi te Konventës dhe për t'u përgatitur për funksionimin efektiv te saj sapo te hyje ne fuqi,

duke kujtuar vendimet 18/32 te 25 majit 1995, 19/13 C i shkurtit 1997 dhe 20/24 i shkurtit 1999 te Këshillit Drejtues te Programit te Kombeve te Bashkuara për Mjedisin mbi ndotësit organik te qëndrueshëm,

1. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale te integrimit ekonomik te caktuara për ketë, te konsiderojnë nënshkrimin, ratifikimin, pranimin, aprovimin dhe hyrjen ne Konvente sa me shpejt qe te jete e mundur;

2. Fton Drejtorin Ekzekutiv te Programit te Kombeve te Bashkuara për Mjedisin te mbledhë sesione te mëtejshme te Komitetit Ndërqeveritar te Negocimit (prej këtëj "Komiteti") gjate periudhës ndërmjet datës ne te cilën hapet Konventa për firme dhe datës se hapjes se mbledhjes se pare te konferencës se palëve, si te nevojshme për te mbikëqyrur zbatimin, gjate periudhës se ndërmjetme, te veprimit ndërkombëtar për te mbrojtur shëndetin e njerëzve dhe te mjedisit nga ndotësit organike te qëndrueshëm brenda sferës se Konventës dhe për t'u përgatitur dhe për t'i shërbyer konferencës se palëve deri ne fund te vitit fiskal kur te zhvillohet mbledhja e pare e konferencës se palëve;

3. Fton Komitetin për te krijuar organin ndihmës te përkohshëm (për te kryer, gjate periudhës se ndërmjetme, funksionet e ngarkuara) (për te përgatitur për një fillim te shpejte te organit ndihmës qe duhet krijuar sipas nenit O paragrafit (5 bis) te Konventës;

4. Vendos qe (për te mundësuar fillimin e shpejte për organin ndihmës referuar ne paragrafin 4 me sipër) Komiteti do te vendose, ndërmjet datës ne te cilën hapet Konventa për firme dhe datës se hyrjes ne fuqi, (mbi përbërjen e përkohshme, rregullat e procedurës dhe udhëzuesit operacionale) (mbi listën e përkohshme te çdo kimikati tjetër sipas Konventës ne përputhje me kushtet e neneve (F) dhe (O) dhe (R) shtojcat D, E, dhe F te Konventës, për te mundësuar

atë të zhvillojë paragrafin 3, 4, dhe 5, grupi i projektimit të ligjeve kërkon udhëzimet politike mbi çfarë procedure të përkohshme, në qoftë se ka ndonjë, është përfytyruar. Delegacionet do të duhet të japin konsideratat për detajet e mekanizmave që mund të përdoren lidhur me funksionimin e procedurës së përkohshme. Çështjet mund të përfshijnë:

- procedurat për funksionimin e organit të ndërmjetëm;
- listën e mundshme të përkohshme të kimikateve shtese;
- organin përkatës për të administruar çdo proces listimi të përkohshëm;

5. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të dorëzojnë propozimet për listën e kimikateve (në përputhje me kushtet e nenit F paragrafi 1 i Konventës; dhe për organin ndihmës të përkohshëm të fillojë procesin e *screening* dhe t'i përgatisë ata për shqyrtim nga organi ndihmës kur të krijohet;

5 bis. Fton Komitetin të fokusojë përpjekjet e tij gjatë periudhës së ndërmjetme mbi aktivitetet që do të jenë të nevojshme për zbatimin efektiv të Konventës pas hyrjes në fuqi (p.sh. hapa për të bërë të mundur fillimin e shpejtë të rrjeteve të asistencës për kapacitetin, zhvillimin e modaliteteve dhe procedurave që lidhen me mospërputhjen dhe zhvillimin e rregullave dhe procedurave për adoptim nga konferenca e palëve);

6. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të marrin pjesë dhe të zbatojë plotësisht kushtet e Konventës gjatë periudhës së ndërmjetme mbi baza vullnetare;

7. I kërkon Drejtorit Ekzekutiv të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin t'i sigurojë sekretariatit, gjatë periudhës së ndërmjetme, shërbimet për funksionimin e aktiviteteve të ndërmjetme;

8. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik të japin kontribute vullnetare tek fondi i besimit të krijuar nga Programi i Kombeve të Bashkuara për Mjedisin për të mbështetur aktivitetet e ndërmjetme dhe funksionimin e konferencës së palëve deri në fund të vitit fiskal në të cilin behet takimi i parë i konferencës së palëve dhe për të siguruar pjesëmarrje të plote dhe efektive të vendeve në zhvillim dhe vendeve me ekonomi në tranzicion në punën e mëtejshme të Komitetit;

9. U bën thirrje shteteve dhe organizatave rajonale të integritit ekonomik me programe me të përparuar për rregullimin e kimikateve, t'u japë asistencë financiare dhe teknike, duke përfshirë trajnimin, shteteve dhe organizatave të tjera rajonale të integritit ekonomik në zhvillimin e infrastrukturës dhe kapacitetit të tyre për të reduktuar, me qëllim eliminimin, ku është e mundur, përdorimet dhe shkarkimet e ndotësve organike të qëndrueshëm, siç është specifikuar në Konvente, gjatë gjithë ciklit të jetës, veçanërisht duke parë nevojën urgjente që të tilla shtete dhe organizata rajonale të integritit ekonomik kanë për të marrë pjesë në funksionimin efektiv të Konventës, sapo ajo të hyjë në fuqi.³

B. Rezolute mbi rrjetin e asistencës për kapacitetin

Te bindur që funksionet teknike të rrjetit të asistencës për kapacitetin do të kryheshin me efikasitet dhe efektivitet nga UNEP-i si sekretariat i parashikuar në paragrafin 3 të nenit P të Konventës dhe se funksionet financiare të saj do të kryheshin me efikasitet dhe efektivitet nga Fasiliteti i mjedisit Global.

duke dëshiruar që UNEP-i si sekretariat i parashikuar në paragrafin 3 të nenit P të Konventës dhe Fasiliteti i Mjedisit Global do të kryejnë, duke vepruar në bashkëpunim, funksionet e rrjetit të asistencës për kapacitetin,

I bën thirrje kryetarit të Komitetit Ndërqeveritar të Negocimit t'u kërkojë, pa vonese, organeve drejtuese të programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin dhe Fasilitetit të Mjedisit Global të shqyrtojnë dhe të vendosin nëse ata do të marrin funksionet e rrjetit të asistencës për Kapacitetin deri në mbledhjen e parë të konferencës së palëve, me qëllim që ata të emërohen në atë mbledhje për të kryer këto funksione mbi baza të vazhdueshme:

- efekti ligjor i paramenduar, në qoftë se ka, i çdo liste të tillë të përkohshme, dhe

- marrëdhëniet ndërmjet çdo liste te përkohshme dhe veprimit pasues nga konferenca e Palëve, lidhur me amendamentin e shtojcave të Konventës.
Grupi i projektimit ligjor do të tete nevojë ta rishikojë këtë paragraf kur të jete përfunduar.
I kërkon kryetarit të Komitetit të raportojë mbi këtë çështje në konferencën e agjenteve diplomatike me autoritet të plote që do të mbahet në Stokholm nga 22 deri në 23 maj 2001.

C. Rezolute mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet lidhur me përdorimin dhe futjen e qëllimshme në mjedis të ndotësve organike të qëndrueshëm

Konferenca,
e ndërgjegjshme për rrezikun që paraqesin ndotësit organike të qëndrueshëm ndaj shëndetit të njeriut dhe mjedisit,
duke pranuar se ndotësit organike të qëndrueshëm transportohen përmes kufijve ndërkombëtare dhe depozitohen larg nga vendi i shkarkimit përmes ajrit, ujit dhe specieve shtegtare,

duke ditur se është koha e përshtatshme për diskutime të mëtejshme mbi nevojën për përpunimin e rregullave ndërkombëtare në fushën e detyrimeve dhe dëmshpërblimeve që rezultojnë nga përdorimi i produktit dhe shkarkimi i paramenduar në mjedis të ndotësve organike të qëndrueshëm,

duke përshëndetur gatishmërinë e Austrisë për të pritur një workshop mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet,

1. Fton Qeveritë dhe organizmat ndërkombëtare përkatës t'i japin informacione sekretariatit mbi masat dhe marrëveshjet kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet, veçanërisht mbi ndotësit organike të qëndrueshëm;

2. I kërkon sekretariatit në bashkëpunim me një ose me shumë shtete, të organizojë një workshop mbi detyrimet dhe dëmshpërblimet, në kontekstin e Konventës mbi ndotësit organike të qëndrueshëm dhe çështjet që lidhen me ta, jo më vonë se 2002;

3. Vendos të shqyrtojë në konferencën e parë të palëve raportin e *workshopit* me qëllim që të vendoset çfarë veprime të mëtejshme duhen ndërmarrë.

C. Nderime Qeverise se Mbretërisë se Suedisë

Konferenca,

e mbledhur në Stokholm, më 22 dhe 23 maj 2001 me ftesën bujare të Qeverise se Mbretërisë se Suedisë,

e bindur se përpjekjet e bëra nga Qeveria e Mbretërisë se Suedisë dhe nga *autoritetet* e qytetit të Stokholmit në sigurimin e fasiliteve, kushteve dhe resurseve kontribuon *ndjeshëm* në kryerjen e qete të punimeve,

me vlerësim të thellë për kortezinë dhe mikpritjen e treguar nga Qeveria e Mbretërisë se Suedisë dhe e autoriteteve të qytetit të Stokholmit për anëtarët e delegacioneve, vëzhguesve dhe sekretariatit të Programit të Kombeve të Bashkuara për Mjedisin që ndjekin konferencën, i shpreh mirënjohjen e saj të sinqerte Qeverise se Mbretërisë se Suedisë, autoriteteve të qytetit të Stokholmit dhe, përmes tyre, popullit të Suedisë, për mikpritjen me gjithë zemër që ata i bene konferencës dhe punimeve të saj dhe për kontributin për zhvillimin me sukses të konferencës.

SHTOJCA V

PIKEPAMJET E SHPREHURA NGA ORGANIZATAT JOQEVERITARE

1. Përfaqësuesit e organizatave joqeveritare të njerëzve të varfër, të shëndetit të gruas dhe të mjedisit vërejtën se POP-s përbente kërcenim të madh për shëndetin, veçanërisht për njerëzit e varfër, fëmijët dhe gratë shtatzëna. Ata shkaktojnë deformime tek fetusit dhe kancer si tek të rriturit dhe tek fëmijët. Një përfaqësues theksoi se gratë duhet të marrin pjesë plotësisht në proceset përkatëse vendimmarrëse në çdo nivel. Theks i veçantë u vu mbi rrezikun e

dyoksideve dhe përfaqësuesit bene thirrje për eliminimin e tyre. Një përfaqësues i njerëzve te varfër tha se eksperiencia e komuniteteve te varfra me POPs-in duhet te shërbejë si një paralajmërim i hershem për njerëzimin, i hershem për shumicën e anëtarëve te komunitetit ndërkombëtar, por fatkeqësisht, shume vone për shume njerëz te varfër. Disa përfaqësues vunë ne dukje rendësin e krijimit te një konvente qe mund te zgjerohet për te mbuluar substancat e reja dhe theksoi nevojën për burime financiare te mjaftueshme ne dispozicion te vendeve ne zhvillim dhe vendeve me ekonomi ne tranzicion për t'iu dhënë mundësi atyre te zbatojnë kushtet e konventës se ardhshme.

2. Përfaqësues te organizatave joqeveritare te shëndetit tërhoqën vëmendjen se malaria përbente kërcënim te madh për shëndetin ne një numër te madh vendesh ne zhvillim, veçanërisht ne Afrike: duke pasur kontroll te vazhdueshëm te malaries bazuar ne DDT, ne 1996 Afrika llogarit aktualisht 90% te rasteve me malarie ne bote. Përkatësisht, ndërsa DDT duhet ndaluar ne bujqësi, përdorimi i saj për kontrollin e malaries duhet te vazhdoje te lejohet, sepse ajo shpëtoi miliona jete njerëzish.

3. Përfaqësuesi i një organizate te industrisë raportoi për bashkëpunimin ndërmjet organizatës se tij dhe FAO ne Afrike ne shkatërrimin e grumbujve te vjetër te pesticideve dhe mbi aktivitetet përkatëse ne Amerikën Latine, Azi dhe ne Lindjen e Mesme. Përfaqësuesi i një organizate tjetër te industrisë theksoi nevojën qe konventa e ardhshme te jete realiste.

SHTOJCA VI

LISTA E KERKESAVE PER PERJASHTIM SHKENCOR NE ANEKSET A DHE B DHE QELLIMET E PRANUESHME NE SHTOJCEN B TE MARRE PARA MBYLLJES SE SESIONIT TE PESTE TE KOMITETIT

Vendi	Përjashtimi i veçante ose qëllimi i pranueshëm
Algjeria	Përdorimi i kloradines si element shtese ne lendet ngjitëse te kompesatave Përdorimi i kloradines si termiticid Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit sipas pjesës II te shtojcës Përdorimi i heptaklorit si termiticid Përdorimi i PCBs ne pajisjet elektrike
Angola	Përdorimi i PCBs tek transformatorët dhe materialet e tjera qe përmbajnë PCB-s akoma ne shërbim
Australia	Përdorimi i mirex si termiticid
Bangladesh	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit
Botsvana	Përdorimi i kloradines ne rruge
Brazili	Përdorimi i heptaklorit ne trajtimin e drurit
Kina	Përdorimi i kloradines si termiticid Përdorimi i kloradines si termiticid ne ndërtesa dhe diga Prodhimi i hexaklorobenzene si ndërmjetës Përdorimi i hexaklorobenzene si ndërmjetës prodhim i mirex si termiticid Prodhimi i DDT si ndërmjetës Përdorimi i DDT si ndërmjetës Prodhimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm.

Komoros	Përdorimi i aldrines si eltoparastacid dhe inseticid Përdorimi i kloradines si ektoparastacid dhe insekticid Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm
Kosta Rika	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm
Kroacia	Përdorimi i PCBs se identifikueshme ne pajisjet qe përmbajnë PCBs ne vëllime me te mëdha se 5 dm ³ dhe qe kane një përqendrim prej 0.05 % PCBs ose me shume, sa me shpejt te jete e mundur, dhe jo me vonë se 31 dhjetor 2015.
Ekvadori	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm
Etiopia	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit për shëndetin publik ne pajtim me udhëzimet e Organizatës Botërore te Shëndetësisë
India	Përdorimi i DDT për përdorim ne kontrollin e vektorit dhe si ndërmjetës ne prodhimin e dikofolit Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit dhe ne prodhimin e dikofolit (te përfshirë ne dikofol si infektues (me përqendrim maksimal 0.1 %) Përdorimi i PCBs ne artikujt ne përdorim ne përputhje me pjesën II ti shtojcës A te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm. Përdorimi i dieldrines ne operacionet bujqësore (2 vjet duhen për te shteruar stoqet e mbetjeve)
Xhamajka	Përdorimi i PCBs ne transformatorët qe përmbajnë vaj PCB
Japonia	Përdorimi i heptaklorit si termiticid ne strukturat e shtëpive
Kenia	Përdorimi i DDT ne shëndetin publik për kontrollin e vektorit sipas udhëzimeve te Organizatës Botërore te Shëndetësisë
Lesoto	Përdorimi i PCBs tek transformatorët
Maqedonia (Republike ish-Jugosllave)	Përdorimi i PCBs se identifikueshme ne pajisjet qe përmbajnë PCB-s ne vëllime me te mëdha se 5 dm ³ dhe qe kane një përqendrim prej 0.05% PCBs ose me shume, sa me shpejt te jete e mundur, dhe jo me vonë se 31 dhjetor 2015.
Madagaskari	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit sipas pjesës II te shtojcës A dhe B (data e skadimit te afatit/rishikimit 10 vjet) Përdorimi i hexaklorobenzene Përdorimi i PCBs ne pajisjet elektrike
Malavia	Përdorimi i DDT për kontrollin e malaries Përdorimi i PCBs ne transformatorët e vjetër qe përmbajnë vaj PCB
Mauritania	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm.
Maroku	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit Përdorimi i kloradines si termiticid Përdorimi i PCBs ne pajisjet elektrike

Mozambiku	Përdorimi i DDT ne shëndetin publik për kontrollin e malaries Përdorimi i PCBs ne transformatorët
Nigeria	Përdorimi i PCBs ne transformatorët qe përmbajnë PCB Përdorimi i heptaklorit si tretës ne pesticide
Panama	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit për mbrojtjen e shëndetit te njerëzve
Guinea e Re Papua	Përdorimi i heptaklorit si termiticid nëntokësor Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm
Polonia	Përdorimi i PCBs ne pajisjet elektrike Përdorimi i hexaklorobenzene ne komponimet e ndërmjetme ne vende me sistem te mbyllur
Republika e Koresë	Përdorimi i kloradines si element shtese ne lendet ngjitëse te kompesatave Përdorimi i DDT si një infektues minimis ne dikofol (maksimumi i përqendrimit 0.1 %) Përdorimi i heptaklorit ne artikujt ne përdorim te përgjithshëm Përdorimi i hexaklorobenzene si infektues mimis ne klorothalonil (maksimumi i përqendrimit 0.05 %) Përdorimi i PCBs ne artikujt ne përdorim ne përputhje me pjesën II te shtojcës se tanishme
Federata Ruse	Përdorimi i PCBs ne tretesit dielektrike për pajisjet elektrike industriale Prodhimi i heptaklorit për përdorim ne kutitë e kablllove nëntokësore dhe si tretës ne pesticide Përdorimi i heptaklorit për përdorim ne kutitë e kablllove nëntokësore dhe si tretës ne pesticide Përdorimi i hexaklorobenzene si komponent ndërmjetës dhe si tretës ne pesticide Prodhimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organik te qëndrueshëm Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm
Arabia Saudite	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit për qëllimet e shëndetit publik
Sllovenia	Përdorimi i PCBs se indentifikueshme ne pajisjet qe përmbajnë PCB-s ne vëllime me te mëdha se 5 dm ³ dhe qe kane një përqendrim prej 0.05 % PCBs ose me shume, sa me shpejt te jete e mundur, dhe jo me vone se 31 dhjetor 201 \$.
Afrika e Jugut	Përdorimi i PCBs ne transformatorët qe përmbajnë PCB-s Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve ne përputhje me pjesën II te shtojcës B te Konventës se Stokholmit mbi ndotësit organike te qëndrueshëm
Sudani	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit ne shëndetin publik ne përputhje me udhëzimet e OBSH-se Përdorimi i PCBs tek transformatorët
Swaziland	Përdorimi i DDT ne sektorin e shëndetit publik për kontrollin e malaries
Uganda	Përdorimi i DDT për kontrollin e vektorit te sëmundjeve/shëndetin publik ne përputhje me udhëzimet e OBSH

	Përdorimi i vazhduar i artikujve që përmbajnë PCBs në përputhje me shtojcat A dhe B
Republika e Bashkuar e Tanzanisë	Përdorimi i DDT për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve (heqja e Republikës së Tanzanisë nga lista për përdorimin e hexyklorobenzene në shtojcën A).
Shtetet e Bashkuara të Amerikës	Përdorimi i heptaklorit në kutitë nëntokësore të kabllave
Jemeni	Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me udhëzimet e OBSH
Zambia	Përdorimi i kloradines në rrugë Përdorimi i DDT për vektorin e sëmundjeve në përputhje me pjesën II të shtojcës B të Konventës së Stokholmit mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm.

SHTOJCA VII

DOKUMENTET PERPARA KOMITETIT NE SESIONIN E TIJ TE PESTE

SIMBOLI TITULLI

UNEP/POPS/INC:5/1 Agjenda e përkohshme
 UNEP/POPS/INC: 5/2 Projekt neni B "Objektivi"
 UNEP/POPS/INC: 5/3 Referimi në konventën e ardhshme mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm tek Konventa e Baselit mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimi i tyre.
 UNEP/POPS/INC: 5/4 Mbledhja ndersesionale mbi burimet dhe mekanizmat financiarë e mbajtur në Vevey, Zvicër nga 19-21 qershor 2000: Raport nga kryetari
 UNEP/POPS/INC: 5/5 Instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm: Projekttekst nga kryetari
 UNEP/POPS/INC 5/5 Add 1 Instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm: Projekt tekst nga kryetari
 UNEP/POPS/INC 5/6 Propozim për projektrezolutat paraprake për adoptim të mundshëm nga konferenca e agjenteve diplomatike me autoritet të plote
 UNEP/POPS/INC5/INF/1 Ndërqeveritar të negociimit
 Njoftim i skenarit për sesionin e peste të komitetit
 UNEP/POPS/INC5/INF/2 Kostoja e rrjetit të asistencës për kapacitetin e përshkruar në nenin J bis të tekstit të projektkonventës
 UNEP/POPS/INC5/INF/3 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Konventës Bazelit mbi kontrollin e lëvizjeve ndërkufitare të mbeturinave të rrezikshme dhe asgjësimi i tyre
 UNEP/POPS/INC5/INF/4 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Organizatës Botërore të Ushqimit të Kombeve të Bashkuara
 UNEP/POPS/INC/5 Lista origjinale e veprimeve mbi reduktimin dhe/ose eliminimin e shkarkimeve të ndotësve organikë të qëndrueshëm
 UNEP/POPS/INC5/INF/6 Puna përkatëse mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm sipas Fasilitetit të Mjedisit Global
 UNEP/POPS/INC5/INF/7 Grafiku dhe nevojat financiare për përfundimin e negociimeve për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi disa ndotës organikë të qëndrueshëm
 UNEP/POPS/INC5/INF/8 Sesioni i tretë i Forumit Ndërqeveritar mbi Sigurimin Kimik:

Raporti përfundimtar

UNEP/POPS/INCS/INF/9 Puna përkatëse mbi ndotësit organike të qëndrueshëm sipas Organizatës Botërore të Shëndetësisë

UNEP/POPS/INCS/INF/10 Dokumentet përpara Komitetit Ndërqeveritar të Negocimit për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar për zbatimin e veprimit ndërkombëtar mbi disa *noq* në sesionin e tij të pestë

UNEP/POPS/INC5/INF/11/Rev.1 Lista e përkohshme e pjesëmarrësve

UNEP/POPS/INC5/INF/12/Rev.1 Lista e kërkesave për përjashtime të veçanta të vendeve në shtojcat A dhe B gjatë sesionit të pestë të komitetit

UNEP/POPS/INC.4/5/Corr.1 Raport për Komitetin Ndërqeveritar të Negocimit për një instrument detyrues ligjor ndërkombëtar mbi disa *noq* në sesionin e tij të pestë: ndreqje gabimesh